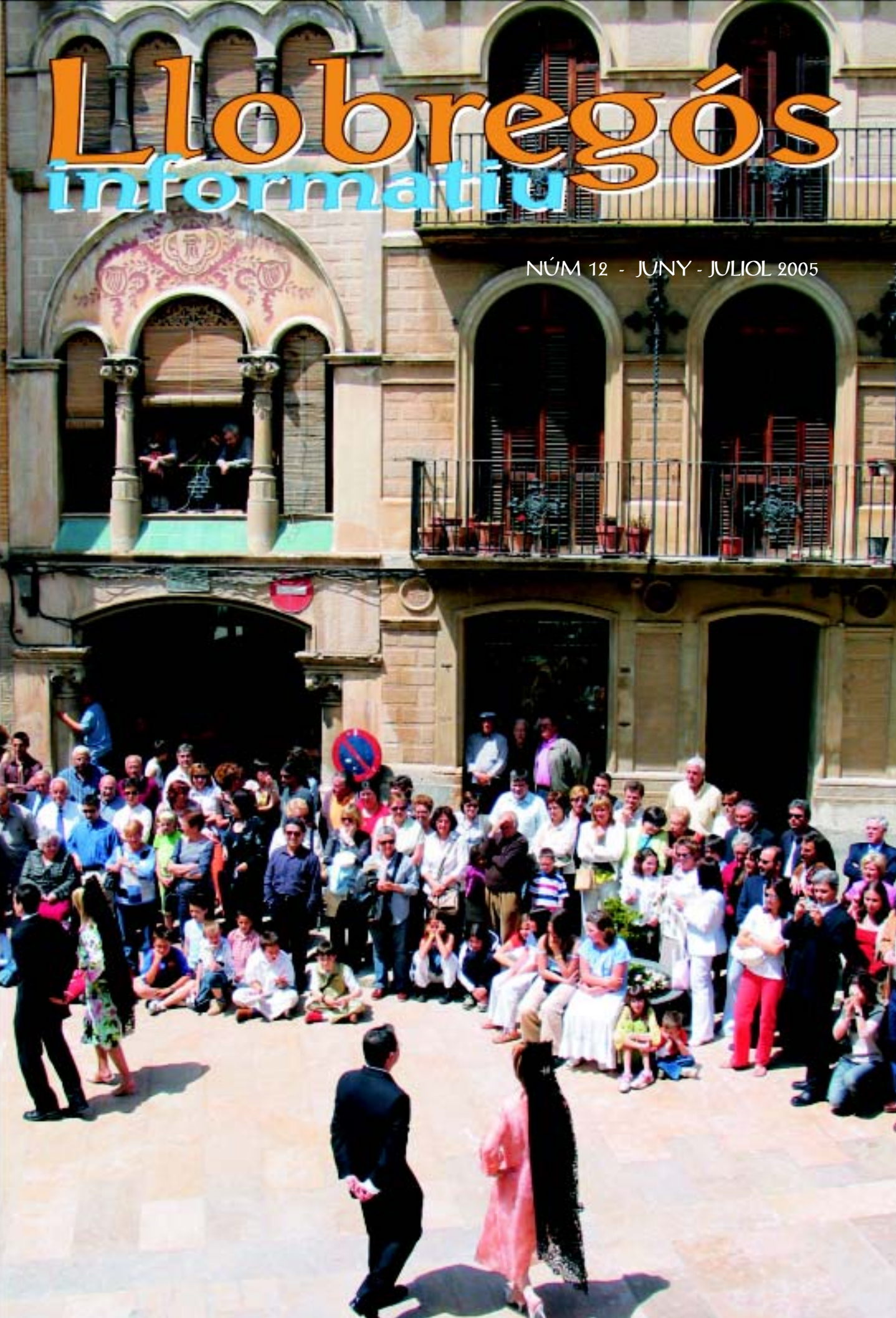

Llobregós

informatiu

NÚM 12 - JUNY - JULIOL 2005

Núm 12 - juny - juliol 2005

Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:
Associació Patrimoni Artístic i
Cultural de Torà.
Convent de Sant Antoni
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ

Tel. 649 352 877

Subscripcions i publicitat:

Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Albert Brau (Torà)

Ramon Fitó (Calonge de Segarra)

Maria Garganté (Sanaüja)

Fermí Manteca (Ivorra)

Ferran Miquel (La Molsosa)

Maria Morros (Castellfollit)

Ramon Palou (Pinós)

Imma Raluy (Biosca)

Daniel Vidal (Massoteres)

Coordina: Xavier Sunyer

Relacions públiques: Antònia Balaguer

COL·LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Farguell, Montse Graells,

Noemí Mases, Marta Miramunt, Xavi Moreno,

Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santes-

masses, Montse Torné, Montse Vives.

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Javier Aibar, Roberto Alcalà, Ramon Balaguer,

Jordi Cases, Neus Molins, Jordi Oliva, Lourdes

Oliveras, Toni Padullés, M. Alba Puigpelat, Marta

Santaulària, Sandra Vidal.

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 10,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 2,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 600 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

www.llobregos.info

correu-e: info@llobregos.info

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

Llobregós
informatiu

és una publicació bimestral. Hi pot
participar i/o col·laborar tothom que
ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu
necessàriament les opinions expressades pels autors
dels articles, que en són els responsables. La
Redacció manifesta que no està obligada a acceptar
totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

**Portada: La dansa dels Priors i Prioros del
Roser cada any omplen de festa el primer
diumenge de maig a Torà. (Foto, X. Sunyer)**

Contingut

15

Caramelles d'Ardèvol

33

Homenatge a Jaume
Coberó a Cellers

34

Una ZEPA al Llobregós

40

Caminada popular
de Torà

48

Des del balcó: el camí
de Santiago

51

Coca de pebrot de
Cal Miramunt

Editorial

Aquest número compleix els dos anys de vida de **Llobregós Informatiu**. En aquests dotze números, a més de donar opinió a tothom, encara que sigui crítica, s'ha procurat posar de relleu algunes de les coses que tenim i que, per quotidianes, a vegades no els donem la importància que es mereixen.

Des d'aquesta publicació s'ha donat a conèixer el nostre patrimoni cultural, l'oferta turística, les tradicions, les festes, les empreses que ens donen feina... és a dir, les coses positives que tenim.

I potser no ens adonem, en tant que no ho reivindicuem, que a la Vall del Llobregós hi manca bona comunicació per Internet, que la televisió i la ràdio arriben amb dificultat, que molt del nostre patrimoni arquitectònic històric s'està convertint en ruïnes sense que les Administracions públiques siguin capaces de recuperar-lo. I parlant d'Administracions públiques, sembla que fins l'any 2015 no arribarà l'aigua de la Llosa del Cavall als pobles de la capçalera del Llobregós.

Per tant, sembla que en endavant s'hauria d'imposar, sense abandonar la complaença en el que tenim, ser més crítics i reivindicatius amb tot el que ens pertoca com a ciutadans i que ens és negat per una raó ben senzilla: som pocs i ens manquen vots.

3	Editorial
5	Noticiari
12	... de la Vall
24	La salut
25	Salut mental
27	Festa del Roser
28	Fira de Pinós
30	Senderisme
42	Opinions
45	Agenda
46	El temps
47	Passatemps
48	Des del balcó
51	La nostra cuina
52	Llibres
53	Esports

... i a més, suplement de regal:
El Còmic de la Premsa Comarcal

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Gen. de Catalunya
Dep. de Cultura

Institut d'Estudis
Ilerdencs

Consell Comarcal
Segarra

Ajuntaments de la zona:

Biosca - Calonge de Segarra - Castellfolit de Riubregós -
Ivorra - Massoteres - La Molsosa - Sanaüja - Torà

**COOPERATIVA
D'ARTESA**

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

**LA CASA DEL
PA I LA COCA**

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

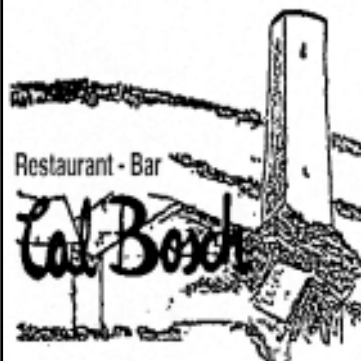
castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
perruqueria unisex
perfumeria
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

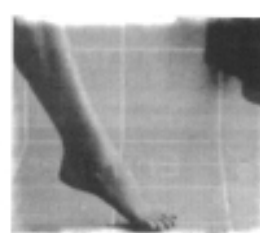

**FLECA
PASTISSERIA**
PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA
Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

Restaurant - Bar
Cal Bosch
Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardevol de Pinós (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius

JOSEP ALARCON BERNAL
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.
C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana
tel. 973473405

Pasqüetes a Ivorra

Com és tradicional, el diumenge després de Pasqua es va celebrar al Santuari de Santa Maria d'Ivorra l'Aplec de Pasqüetes, amb la participació dels pobles propers, en especial de Torà. La festa d'enguany, que es va celebrar el dia 3 d'abril, aplegà més de 300 persones a la missa celebrada al Santuari del Sant Dubte, presidida pels capellans d'Ivorra i de Torà, seguida del cant dels Goigs i la veneració de les relíquies del Sant Dubte.

El reliquiari que es conserva a la parròquia d'aquesta població data de 1426, és una obra d'orfebreria catalana del més bell estil gòtic i hi conté la sèrie de relíquies medievals que va donar anomenada al poble d'Ivorra.

El fet que la població de Torà s'hi desplaci a celebrar les Pasqüetes prové d'un «vot de poble», pel

qual s'hi anava en processó i creu alçada fins al Santuari.

La festa va acabar amb un dinar de germanor al local social d'Ivorra, ja que per causa del mal temps no es va poder celebrar a l'exterior del Santuari, com és costum. *Fermí Manteca.*

Prades: nova edició musicada dels Goigs de Sant Ponç

Amb motiu de la Festa de Sant Ponç, patró de Prades de la Molsosa, s'ha editat una nova edició dels Goigs d'aquest sant. A més, enguany s'ha estrenat una nova música feta expressament per a aquesta ocasió pel músic surienc Joan Pelfort i Ribera que va assistir a la festa. En la missa major va

participar la coral Trinvant que va ajudar a cantar aquesta nova edició dels Goigs, juntament amb tota la gent que prèviament havia assajat el cant.

Per altra part, la Fira que s'hi celebra cada any per aquesta festa va tenir un caràcter festiu i animat i va convocar més de 1.200 persones en un poble petit però ple de l'encant de la pedra, dels colors de les parades i de la música popular al carrer.

Organització de l'arxiu municipal de Calonge de Segarra

L'Ajuntament de Calonge de Segarra, amb el suport de la Diputació de Barcelona, acaba d'organitzar el seu fons documental municipal.

La primera fase ha tingut una durada de 2 mesos i l'ha desenvolupat l'arxivista itinerant de la Diputació, Agnès Rueda.

Les tasques realitzades han estat: condicionar, classificar, ordenar i descriure uns 50 metres lineals de documentació, amb la creació d'un inventari informatitzat que permet conèixer la composició del fons, controlar tota la documentació produïda per l'Ajuntament i, alhora, facilitar l'accés i la consulta de forma àgil i ràpida de tot el fons.

Tota la documentació s'ha encapsat en 247 capsos, numerades correlativament i col·locades en prestatgeries fixes, de forma contínua i fàcil accés.

L'Ajuntament, per ubicar aquest arxiu, ha condicionat un altell a l'edifici de Ràdio Altiplà, en el nucli de Dusfort, d'una superfície de 12 m² i l'ha equipat amb 70 metres de prestatgeria metàl·lica fixa.

La documentació més antiga és de 1908, referent a la contribució territorial, així com el padró d'habitants (1914-2003), la fiscalitat (1908-2002), les quintes (1936-2001), les eleccions (1920-2003) o els llibres d'actes (1937-1989). Aquests documents faciliten, juntament amb d'altres, l'estudi de la història contemporània del municipi des dels vessants polític, social i econòmic.

Per últim, cal valorar molt positivament aquesta acció perquè permet garantir les condicions de conservació de la documentació i, alhora, s'aconsegueix elaborar un inventari que en facilita la consulta. *Ramon Fitó*

Esport per a tothom a Castellfollit

Fa uns mesos l'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós va signar tres programes amb el Servei d'Esports de la Diputació de Barcelona. El primer va adreçat a la gent gran, s'anomena "A cent cap als cent" i es tracta d'un curs de gimnàstica per a la gent gran. Aquesta activitat s'està realitzant dos dies a la setmana durant quatre mesos sota la direcció d'una fisioterapeuta i té una molt bona acceptació per la gent gran del municipi.

El segon programa és gimnàstica adreçada als nens en edat escolar i consisteix en cursos de natació que es realitzen els dissabtes a les piscines de Cervera. Durant els mesos de juliol i agost aquesta activitat tindrà continuïtat a les piscines municipals de Castellfollit.

El tercer programa començarà el mes de setembre. Serà un curs de bitlles catalanes i anirà adreçat a gent de totes les edats.

Esquiada popular

Per altra banda, el cap de setmana del 2 i 3 d'abril l'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós, amb el suport de la Diputació de Barcelona, va organitzar la seva quarta esquiada popular.

Aquesta vegada es va anar primer al Port de la Bonaigua, on els més petits van tenir servei de monitor d'esquí i tots els qui no van esquiar van poder fer una caminada per l'entorn. Després de fer nit a València

d'Àneu, es va anar fins a les pistes de Baqueira.

En anys anteriors, aquesta activitat es va desenvolupar al Port del Comte, després a Port Ainé, Andorra i la Molina.

L'Ajuntament valora molt positivament aquesta activitat per la gran participació (45 veïns) i perquè és una eina de foment de l'esport i de la convivència. *Lourdes Oliveras Vives*

Festa de Sant Isidre a Ivorra

El patró dels pagesos sempre ha estat una de les festes celebrades a Ivorra amb tota solemnitat. Cada any, després de la missa, es beneeixen els tractors i es fa un dinar de germanor que aplega la major part dels veïns d'aquesta població.

Aquest any, el fet d'escaure's

en diumenge coincidint, a més, amb la segona Pasqua, ha fet que la participació en aquesta festa hagi estat més nombrosa, ja que molts ivorrans de fora han pogut desplaçar-s'hi i estar presents en aquesta diada.

La festa ha convocat unes dues-centes persones i ha estat un dia per

a compartir. Tot i que enguany la sequera ha malmès bona part de les collites i la falta d'aigua fa perillar el seu abastament normal, la festivitat de Sant Isidre ha estat un motiu de trobada.

La benedicció dels tractors, que es duu a terme cada any, fa que la plaça Major s'ompli de les maquinàries que fan possible el treball de pagès.

Per altra part, amb motiu d'aquesta festa, les dones del poble, que han realitzat durant aquest any un curset de treballs artesanals, han organitzat una exposició de les seves obres en l'antiga cisterna del castell que es troba al mig de la plaça Major. Han estat treballs d'artesanía sobre fusta, sobre vidre o sobre roba que, sota la direcció de la monitora, Núria Miralles, han vingut realitzant cada setmana. L'exposició ha estat molt reeixida i admirada per tothom en el marc austere, però fantàstic, de la cisterna medieval. *Fermí Manteca*

FOTOS: F.MANTECA

Gas Natural té un deute de 60.000 euros amb l'Ajuntament de Calonge de Segarra

FOTO: X. SUNYER

Els ajuntaments tenen establert un impost de l'1,5% sobre la facturació bruta de les companyies de serveis, com ara les elèctriques, les de telefonia o gas, pel concepte d'ocupació del sòl, el subsòl i la volada de les seves instal·lacions.

Es dona el cas que ni Gas Natural ni la seva empresa filial de subministrament han liquidat l'impost corresponent als anys 2001, 2002, 2003 i 2004. Aquest deute, a raó de 15.000 euros anuals, ascendeix a 60.000 euros. L'Organisme Local de Gestió Tributària n'està intentant el recaptament que, de ser infructuós, podria acabar al Contenciós Administratiu. *Ramon Fitó*

L'aigua de la Llosa del Cavall encara no arriba a la Vall del Llobregós

La Direcció General de Política Regional de la Comissió Europea es va negar a finançar la portada d'aigües de la Llosa del Cavall fins que els nitrats de les aigües subterrànies no es reduís a 20 mg/l.

Per això, a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) no li ha quedat més remei que proposar aquest programa de la portada de l'aigua, pendent encara de ser acceptat: any 2007, municipis del Solsonès; any 2011, municipis del Bages, i els de l'Anoia fins l'any 2015.

No hi ha cap dubte que mentre es retardi aquesta portada d'aigües, els nitrats, en lloc de baixar, aniran pujant. *Ramon Fitó*

FOTO: JOSEP M. SUNYER

Actes al Sant Dubte d'Ivorra

Aquest any ha estat anomenat per l'Església com l'*Any de l'Eucaristia*, per tal d'aprofundir en la celebració més pròpia dels catòlics, la missa. Amb aquest motiu, Ivorra s'ha convertit en centre de trobada de nombrosos grups que hi acudeixen per a reflexionar i visitar les relíquies medievals. L'existència d'aquestes relíquies, que daten del s. XI, ens parlen dels primers temps de Catalunya, quan aquesta zona era ben bé a la frontera entre la Catalunya Vella i el Califat de Còrdova.

El miracle del Sant Dubte, quan Mn. Bernat, de l'Aguda, va dubtar de l'autenticitat de l'eucaristia i se li va convertir en sang el vi que contenia el calze, és ara motiu de trobada al Santuari d'Ivorra, recentment restaurat i presidit pel gran Crist de ferro.

Grups de parròquies de Badalona, de Barcelona o Saragossa, així com grups de joves de diferents llocs han visitat durant aquesta primavera aquest municipi del Llobregós. Igualment està previst un acte per al proper dia 5 de juny en què les parròquies del Bisbat de Solsona faran una trobada diocesana per tal de celebrar aquest any dedicat a l'eucaristia. L'acte és previst que sigui presidit pel bisbe de Solsona, Jaume Trasserra.

Per altra banda, ja s'està preparant la celebració del mil·lenari del prodigi del Sant Dubte, que va tenir lloc l'any 1010. Serà, per tant, l'any 2010 que la celebració de mil anys d'història esdevindrà una fita important tant des del punt de vista religiós, com cultural i històric, ja que aquell fet, de la mà del bisbe Ermengol d'Urgell, va tenir una importància cabdal en la cohesió del poble de Catalunya que estava neixent en aquella època. *Fermí Manteca*

FOTO: X. SANTESMASSES

Taller de teatre a Castellfollit

Castellfollit de Riubregós ha organitzat un taller de teatre no solament adreçat als més petits, sinó que hi participen la gent més gran, sota la direcció de la monitora Carme Sala. L'activitat es duu a terme els dissabtes i durant dues hores aprenen, entre altres coses, expressió oral i tècniques de respiració. Tenen previst realitzar una representació teatral per la Festa Major d'estiu.

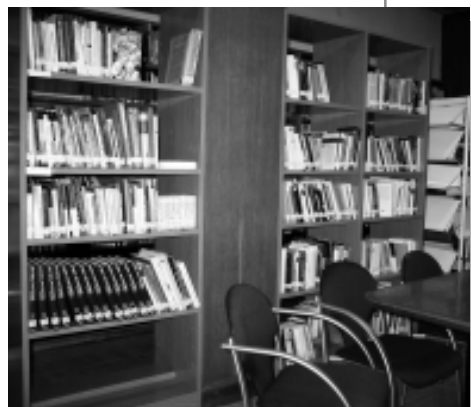
Des de l'Ajuntament, la regidora de cultura, M. Rosa Cardona, ha valorat positivament la iniciativa i ha manifestat *«el seu agraïment a totes les persones que hi col·laboren i sobretot a la monitora per la seva dedicació i paciència»*.

Reformes a la biblioteca de Torà

FOTO: X. SUNYER

A finals d'abril la biblioteca va renovar part del seu mobiliari. Es van posar cadires noves, substituint les anteriors, i unes prestatgeries de roure que amplien la capacitat per a llibres.

La biblioteca té un espai reduït que, malauradament, no es pot modificar, però amb el nou mobiliari té ara una nova imatge més acollidora.

Reunió d'alcaldes i entitats comarcals per a prevenir el risc d'incendis

El passat 12 de maig va tenir lloc al casal sòcio-cultural de Sanaüja una reunió comarcal d'alcaldes, bombers i agrupacions de defensa forestal, per tal de tractar la prevenció d'incendis de cara al proper estiu, davant el risc que suposen la sequera i la manca de pluges d'aquest any. *Maria Garganté*

Restriccions d'aigua a Biosca i Lloberola

La sequera d'aquest hivern i primavera afecta el proveïment d'aigua a Biosca, on des del mes d'abril ha calgut subministrar el dipòsit del poble amb una aportació de quatre o cinc cubes setmanals.

L'aigua de boca d'aquesta població prové normalment d'uns pous que, enguany, estan resultant insuficients.

Pel que fa a Lloberola, ha estat necessària la col·locació d'uns filtres reguladors del cabal per a limitar en 5.000 litres diaris l'aigua que pot consumir cada casa. Aquestes restriccions afectaran amb tota seguretat els usos agrícoles i ramaders.

Cal esperar l'arribada d'ajudes que el conseller de Medi Ambient de la Generalitat va prometre a primers de maig a les poblacions de Catalunya que haguessin d'autoabastir-se a causa de la sequera. *Imma Raluy*

FOTO: I. RALUY

Biosca presenta al·legacions davant l'afectació de la ZEPA

L'ajuntament de Biosca ha interposat al·legacions a la conselleria de Medi Ambient per tal d'intentar evitar que el terreny d'aquest municipi no quedi afectat per la ZEPA (Natura 2000). Aquesta zona de protecció de plantes i aus estepàries s'ha ampliat de 288 h a 1.200 h, i hi inclouen les terres que van des de la C-1412 fins al riu Llobregós.

D'altra banda els veïns també presentaran al·legacions perquè no en resulti afectat el conreu, que entrava dins del projecte de regadiu del canal Segarra-Garrigues. Els pagesos es queixen del greuge comparatiu pel qual, mentre França inclou en la zona de protecció un 8% del seu territori i Alemanya un 12%, Catalunya en té afectat el 28%. *Imma Raluy*

FOTO: X. SUNYER

XX Certamen literari

Amb motiu de la diada de Sant Jordi el CEIP Sant Gil de Torà i l'Escola d'Educació Infantil municipal "el Jardí" han celebrat el ja tradicional certamen literari que enguany assolia la seva vintena edició. Per a celebrar aquest fet tan especial va presidir l'acte en Josep Albanell, reconegut escriptor, guanyador de prestigiosos premis com el *Víctor Català* o el *Sant Jordi*.

El col·legi ha publicat una revista que recull una selecció dels millors textos redactats per les nenes i els nens de cada curs. Durant la celebració es va premiar els escollits amb un llibre de contes.

Presentació del pla urbanístic d'Ivorra

El passat dia 7 de maig va tenir lloc a Ivorra la presentació del Pla Urbanístic Municipal. Els arquitectes Antoni Martí i Josep Esteve van donar a conèixer les característiques del pla, la seva legislació i la fase actual en què es troba. Aquesta primera proposta planteja un creixement de la població d'un 25% i la creació d'un petit polígon agroindustrial. L'estudi preveu també la conservació del patrimoni històric i arquitectònic, així com la preservació de l'arquitectura popular. Per això van manifestar tenir en compte l'*Inventari* publicat per la Fundació Jordi Cases i Llebot.

Els arquitectes esmentats van convidar els veïns del poble a participar en l'elaboració del pla definitiu amb propostes concretes d'actuació, per tal que les normes que en surtin estiguin consensuades i al servei de la gent del poble.

La participació va ser molt viva i animada, per la qual cosa van determinar una agenda perquè cada persona que vulgui pugui entrevistar-se amb els elaboradors del projecte, a fi que puguin fer les propostes que estimin adients.

El terme municipal d'Ivorra té 1.536 Ha, el nucli de població és de 37.914 m² i el pla proposa ampliar-lo en 17.115 m². Actualment Ivorra té 162 habitants. *Fermí Manteca*

FOTO: F. MANTECA

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

lobregós
informatius

9

Casal d'Estiu a Castellfollit de Riubregós

El proper 27 de juny s'obren les portes a una nova edició del Casal d'Estiu el qual es farà de dilluns a divendres de 9 a 13,30 hores fins al 29 de juliol. L'empresa Complex Body Fitness de Calaf ja fa tres anys que treballa amb nens i nenes del municipi duent a terme diverses activitats com són ara coneixement d'altres cultures i països, esport, cursets de natació,

etc. Un matí molt entretingut i enriquidor.

Aquesta activitat està organitzada per l'Ajuntament des de la seva regidoria d'esports i joventut amb la col·laboració de l'Associació Juvenil de Castellfollit i amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona i la Secretaria General de Joventut. *Lourdes Oliveras*

Judici als joves de Torà

Els propers dies 2, 3 i 6 de juny es farà als jutjats de Barcelona el judici contra 3 joves de Torà i altres 5 de la província de Lleida per les detencions del 12 d'octubre de 2001 a Barcelona. El judici es va suspendre el desembre passat per un defecte de forma. El fiscal demana 10 mesos de presó per a cada un dels joves.

S'ha convocat, per al dia 2 de juny, una concentració davant el jutjat per mostrar la solidaritat amb els joves.

L'APACT demana la restauració del castell de l'Aguda

El castell de l'Aguda, documentat el 1024, està catalogat com a bé cultural d'interès nacional (BCIN), en la categoria de Monument Històric i, com a tal, està protegit per la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

L'APACT ha demanat a l'Ajuntament de Torà que, en aplicació de l'esmentada Llei, posi en coneixement del Departament de Cultura el mal estat de l'immoble a efectes que adopti mesures per evitar danys a tercers.

Tanmateix, hom considera necessari que s'hi faci una intervenció més ambiciosa que

permeti no només evitar la caiguda de pedres a la casa Martri, sinó també consolidar les dues torres del castell i el mur Nord i, d'aquesta manera, posar fi a la constant degradació del castell, preservar-lo i mantenir-ne la integritat pel seu valor cultural i històric.

Per altra part, en els propers mesos l'APACT pretén inventariar la situació actual en què es troben tots els immobles que formen part del patrimoni del municipi. L'objectiu és posar en coneixement de l'Ajuntament de Torà i del Departament de Cultura la degradació de qualsevol element que pugui representar una pèrdua patrimonial.

FOTO: X. SUNYER

Torre de Llevant del Castell de l'Aguda

MTM ADVOCATS
Dret de família - mercantil - successions

Ens desplaçem on et vagi millor
93 869 98 20

Reformes al nucli d'Anfesta

Els veïns d'Enfesta han iniciat un procés de millora urbana d'un indret del poble que havia quedat en un estat d'abandó bastant acusat al llarg dels anys a causa del desplaçament de les cases de nova construcció cap a un altre indret del poble. Això ha propiciat que amb el temps tota la trama urbana de serveis com la pavimentació i l'enllumenat es desplaçés també cap als nous habitatges. Alhora que això es produïa, tota la zona antiga havia anat entrant en un estat força lamentable i les antigues cases, avui abandonades, estaven la majoria d'elles en estat de ruïna. Davant d'aquesta realitat la gent d'Enfesta ha tingut l'empenta d'endegar les re-

Foto: ROSA VILA

formes necessàries per tal de millorar tot el conjunt i convertir una zona degradada en un nou accés al nucli urbà que donarà una perspectiva nova del poble ja que és una de les façanes més vistes des de la carretera. L'ajuntament agraeix la col·laboració i bona disposició dels veïns i propietaris sense el determini dels quals no s'hagués pogut impulsar aquesta millora. *Ferran Miquel*

Arranjament de camins a Ivorra

L'Ajuntament d'Ivorra ha portat a terme l'arranjament de camins al seu terme municipal. En total han estat sis el quilòmetres de camins arranjats, dels quals quatre han estat engravats i la resta aplanats.

Aquesta acció forma part del projecte del consistori que pretén fer l'arranjament de tots els camins del municipi. *Fermí Manteca*

Obres a Sanaüja

El dia 28 de maig es va dur a terme la inauguració de la nova pavimentació i enllumenat del carrer Major, a càrrec del president de la Diputació de Lleida, Josep Mª Gavín.

Properament està prevista la inauguració de la nova pista poliesportiva, que ja va entrar en funcionament a començaments d'any.

Actualment s'estan duent a terme les obres de la nova guarderia, que s'ubicarà entre l'actual pati de l'escola, el passeig i les instal·lacions lúdico-esportives. Aquest nou equipament, que està previst que comenci a funcionar de cara al curs que ve, tindrà una capacitat per a quinze nens i nenes.

Una altra intervenció que s'ha dut a terme són les obres de reforç i consolidació del campanar, restant encara una segona fase, que consistirà en l'arranjament i restauració de l'exterior. *Maria Garganté*

Sanaüja celebra la festa de Santa Rita

Sanaüja va celebrar, el passat 22 de maig, la festivitat de Santa Rita, que constitueix la "festa major de primavera". La missa en honor a Santa Rita, celebrada com cada any al santuari de la Verge del Pla i on es duu a terme la tradicional "benedicció de les roses", es va convertir en l'acte més concorregut de la festa, degut a la popularitat d'aquesta advocació (patrona dels "impossibles") en aquestes contrades. Associacions del poble com la de Jubilats o

ARCS van celebrar sengles dinars populars, mentre que a mitja tarda va tenir lloc una "scala en hi-fi" protagonitzada pels nens i nenes del poble, que van fer les delícies dels assistents amb les seves coreografies. La festa es va cloure amb un ball popular amenitzat pel Trio Millenium. *Maria Garganté*

La colla del caçador

El final de temporada de la Colla del Senglar de Sanaüja es va saldar amb un volum de caça de 164 porcs senglars i amb un dinar on es van reunir més de cent persones i socis de l'entitat. El trofeu per haver mort el porc més gros de la temporada (117 Kg) se'l van endur Francesc Llordés i els encarregats de cuinar la monumental paella del dinar van ser Pere Selva i Joan Massanés, membres de l'associació. *Maria Garganté*

SANAÜJA: BASE HOSPITALÀRIA DE L'EXÈRCIT REPUBLICÀ DURANT LA GUERRA CIVIL

JORDI OLIVA I LLORENS

En plena Guerra Civil, l'any 1938, arribà a Sanaüja l'ordre militar d'habilitar locals per a instal·lar-hi un hospital de campanya, adscrit a l'XIè Cos d'Exèrcit republicà, que comandava el tinent coronel Francisco Galán, amb les Divisions 26, 30 i 32, que tenien com a comandaments, respectivament, el major de milícies Ricardo Sanz, el capità Nicanor Felipe Martínez i el major d'Infanteria Gancedo. Al seu torn les divisions eren integrades per les Brigades 119, 120 i 121 (26 Divisió); 131, 146 i 153 (30 Divisió); i 137, 141 i 142 (32 Divisió). De la 146 Brigada, a més a més, se'n té un record especial a Sanaüja ja que fou destinada a la vila, ocupant diverses pallisses i cabanes, així com les dependències del Convent i Santuari del Pla.

No hem pogut conèixer els extrems de l'ordre de requisita militar, per això desconexim per quina quantitat de ferits i/o malalts s'havia de preveure i, en conseqüència, quina havia de ser la disponibilitat d'espai a habilitar. En qualsevol cas, aquest no devia ser poc ja que es posà a disposició de les autoritats militars els edificis de Cal Porta, Cal Cortada i el Centre Catòlic. Per la poca informació de la que hem disposat, direm que estigueren al càrrec d'aquests edificis, rebatejats com a clíniques militars núms. 1, 2 i 3, el major metge i cap de serveis Ramon Arandes Adan, el capità metge Jaume Vilaseca Pujadas, el tinent metge Antoni Porta i el tinent metge Fernando Borràs.

Pel que fa al nombre i cronologia de les morts, i a la llum de la informació del mal reconstruït Registre Civil, hem comptabilitzat un total de vint-i-cinc víctimes mortals, entre civils i militars, enterrades totes elles al cementiri municipal. Una quantitat, aquesta, que podríem considerar com a inexacta sense, però, assegurar-ho, ja que

algunes víctimes probablement no s'inscriviren en el lloc de la mort sinó en el d'origen. Per tant, cap la possibilitat que hi hagués mort un nombre indeterminat, però més alt, de soldats. Amb tot, per testimonis orals, hem de fer notar que en aquest centre hospitalari el nombre de combatents que hi moriren no fou molt elevat, si ho comparem, per exemple, amb el de Cervera. L'explicació la trobaríem en el fet que les unitats de les quals depenia, a banda de quedar molt malmeses en la retirada d'Aragó, el març-abril de 1938, tingueren un paper més aviat secundari i de contenció en la

zona que els tocà defensar: des de la serra del Montsec i Tremp fins a la Pobla de Segur, on l'exèrcit franquista havia establert un cap de pont. Això explicaria que el nombre de soldats morts, des d'abril de 1938 fins l'inici de l'ofensiva franquista sobre Catalunya, el 23 de desembre de 1938, només fou de cinc combatents, mentre que els altres quinze se situen cronològicament dins la fase de retirada de Catalunya i, encara més, com a conseqüència del bombardeig aeri feixista sobre Ponts del dia de Nadal de 1938. A banda de les víctimes militars, l'hospital

també certificà almenys un total de cinc víctimes civils, tres de les quals eren refugiats de guerra.

Els resultats d'aquesta recerca, en l'àmbit geogràfic de la comarca de la Segarra actual i pel que fa a les víctimes mortals, podeu consultar-los al web www.mailxxi.com/guerracivil.

Per acabar, només afegir que aquesta investigació, en la seva doble vessant de treball històric i testimonial, vol contribuir al coneixement del passat recent però massa sovint inconnegut i/o oblidat i a la recuperació de la memòria col·lectiva.

FOTO: M. GARGANTÉ

Un dels edificis on havia estat l'hospital

FOTO: X. SUNYER

RELACIÓ DE SOLDATS MORTS A L'HOSPITAL MILITAR DE SANAÛJA

COGNOMS, Nom	Edat	Data mort	Naturalesa/Veïnatge	Unitat de l'exèrcit
SUÑÉ BORNOD, Lluís	--	25-04-1938	---	Bat. d'Enginyers 8 Cia
SUÑÉ FERRER, Enric	--	11-05-1938	---	134 Bg Mixta Port de classificació
CUNILLERA FORTUNY, Jaume	--	22-11-1938	---	2 Bat de motoristes i enllaços XVIII Cos d'E.
URRUTI URRUTIA, Antoni	--	03-12-1938	---	Bat disciplinari 5 Cia
MARQUINA VELILLA, Gregorio	32	09-12-1938	Jarque de Moncayo (Saragossa)	120 Bg Mixta
ROSELL CORTIELLA, Antoni	33	23-12-1938	Vilavert (Alt Camp)	141 Bg Mixta 2 Bat 2 Cia
ALBERT GUAL, Teodor	31	25-12-1938	Argentona (Maresme)	? Bg Mixta 1 Bat 1 Cia
CASTANY ESPAÑOL, Antoni	--	25-12-1938	---	Comissió Reguladora de Carreteres (sic)
MUÑOZ SOLITO, Ernesto (S)	30	25-12-1938	La Línea de la Concepción (Cadis)	Comissió Reguladora de Carreteres (sic)
RUBIO MORENO, Lorenzo	--	25-12-1938	---	131 Bg Mixta
FRANCO TOLEDO, Mariano	32	25-12-1938	Algezares (Múrcia)	Guàrdia d'Assalt
BALLART PORQUET, Ramon	--	25-12-1938	Lleida (Segrià)	Parc Central Automòbil
PÀMIES TORNER, Jaume	33	25-12-1938	Vilanova i la Geltrú (Garraf)	120 Bg Mixta 483 Bat 4ª Cia
FALGUÉ, José	--	25-12-1938	---	121 Bg Mixta 3 Bat 2 Cia
SERRANO LÓPEZ, Eduardo	35	26-12-1938	Barcelona (Barcelonès)	121 Bg Mixta 3 Bat 1 Cia
BERLÚS TORTAJADA, Lluís	21	26-12-1938	L'Hospitalet de Llobregat (Barcelonès)	121 Bg Mixta 2 Bat 2 Cia
DÍAZ CANO, Gabriel	21	27-12-1938	La Solana (Ciudad Real)	119 Bg Mixta 3 Bat 2 Cia
BONAVILA PEQUEROLS, Joan	--	28-12-1938	Cornellà de Ll. (Baix Llobregat)	119 Bg Mixta 473 Bat 1 Cia
HEREDIA MÉNDEZ, Juan	--	28-12-1938	---	120 Bg Mixta 4 Bat 4 Cia
GASCON, Pedro	--	28-12-1938	---	136 Bg 702 Bat 2 Cia

RELACIÓ DE CIVILS MORTS A L'HOSPITAL MILITAR DE SANAÛJA

COGNOMS, Nom	Edat	Data mort	Naturalesa/Veïnatge	Professió/Condicció
ROJAS LOPEZ, Josep	12 dies	02-04-1938	---	refugiat
RODRÍGUEZ MORENTE, Angeles	6 mesos	21-11-1938	Vilalta (Noguera)	refugiada
SEVILLANO ORTEGA, Estrella	77	22-11-1938	Baena (Còrdova)	refugiada
RUBIÓ LLOVET, Paula	39	25-12-1938	Ponts (Noguera)	mestressa de casa
SOLER ESCUER, Josep Mª	--	25-12-1938	---	---

HOSPITAL A SANAÜJA DURANT LA GUERRA CIVIL

EL RECORD DELS VEÏNS

Hem volgut recuperar l'opinió i els records d'alguns veïns de Sanaüja sobre la base hospitalària de l'exèrcit republicà durant la Guerra Civil. La història viscuda per aquests ciutadans quan encara eren molt joves és també una aportació a la memòria col·lectiva.

TERESA MUNTÓ (86 anys)

«A casa de la meva tia, cal Sila, que era on jo vivia, teníem fonda, estanc, botiga... de manera que era molta la gent que hi passava. Els "sanitaris" de l'hospital van venir a menjar durant molt temps. Recordo especialment el dia que una infermera, que coneixia la meva afició per la lectura, em va demanar si li podia deixar dos calaixos grans i plens de llibres (que jo guardava com un tresor), perquè aquell dia havien d'arribar molts malalts i així alguns es podrien distreure llegint. Els hi vaig deixar de bona gana, però vaig tenir un gran disgust quan vaig saber l'endemà que aquesta infermera havia marxat del poble... amb els meus llibres. Sovint hi penso, on devien anar a parar...!»

MODEST VILA (76 anys)

«Una de les aficions que teníem la canalla durant la guerra era situar-nos a la carretera, a esperar que arribessin camions. Quan un afluixava la marxa per entrar al poble, nosaltres aprofitàvem per pujar al darrera i anar agafats fins al giravolt de cal Garriga, on ens deixàvem anar. Un dia vam veure arribar un camió "Katiuska" i jo vaig fer el de sempre, pujar i agafar-me darrera el remolc. Quina va ser la meva sorpresa i esgarripança quan se'm va ocórrer mirar a l'interior del remolc i vaig veure una "muntanya" de morts i uns pocs malferits, que encara es movien. Vaig deixar-me anar de cop. Eren víctimes del bombardeig de Ponts. Els portaven a l'hospital per certificar-ne la defunció, i després els van enterrar tots al cementiri.»

JOSEP ALSEDÀ (83 anys)

«Jugàvem a futbol, quan vam veure que entraven els camions amb els morts i ferits del bombardeig de Ponts. El record que tinc més present de l'hospital és que un noi de Ponts -fill d'un dels ferits en el bombardeig- va venir corrent fins a Sanaüja darrera el camió que transportava al seu pare. Com que vivíem davant d'un dels hospitals (cal Cortada), aquest noi venia a casa a demanar aigua calenta pel seu pare, que finalment va morir. Anys després, aquest noi va venir a Sanaüja a portar un monòlit al cementiri, per situar-lo damunt la fossa on el seu pare estava enterrat, junt amb les demés víctimes del bombardeig.»

FOTOS: M. GARGANTÉ

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

LES CAMELLES D'ARDÈVOL

RAMON PALOU

«No hi ha dubte que una de les festes que ha donat més a conèixer el nom d'Ardèvol ha estat les seves populars i tradicionals caramelles, famoses arreu del país».

Aquestes són paraules de l'escriptor Joan Bellmunt i Figueras en el seu llibre *Fets, costums i llegendes*, dedicat a la comarca del Solsonès.

Enguany, seguint la tradició trianual, Ardèvol ha fet festa gran per Pasqua. Acabat el pessebre, tot el

poble s'hi va posar a treballar i amb més motiu aquest any que la Pasqua era molt baixa.

És una festa que s'encomana de pares a fills. Tots vàrem començar de molt petits i no ho hem deixat fins que la propera generació ens ha pres el relleu. Si veiéssiu la il·lusió i les ganes de fer-ne que tothom hi posa! Algú ha dit que s'ha de ser d'Ardèvol per entendre-ho. No calen masses paraules; les imatges parlen soles.

... de camí

... assajant

... deleitant

... de generació en generació

FOTOS: CENTRE CULTURAL D'ARDÈVOL

CONSTRUCCIONS
BISCARAN S.L.L.

Restauració cases de pagès
Treballs en pedra i obra
Noves construccions
Reparacions - rehabilitacions

Delta Residencial, 8
SOLSONA

Tf. 627443032
627443023

FORN DE PA
Argerich

Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA

ASSEGURANCES

LABORAL - FISCAL

COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91

TORÀ

FORMIGEST S.L.

CONSTRUCCIONS

Plaça del Vall, - 25750 TORÀ (Lleida)

QUE VIURE &
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA

C/ VALL, 4

TEL. 973 473 006

TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO

S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

ESPERANCES MALMESES

RAMON BALAGUER

Tothom parla de la sequera,
això no es pot pas amagar,
però nosaltres els pagesos
com sempre, ens emportem la pitjor part.

Començarem per la sembra,
si va fer tramuntana i poc va ploure,
si va poder néixer amb molta pena,
va passar el fred i tot va quedar molt malmès.

El poc que ha quedat, molt poc ha treballat
perquè sols ha fet unes minses saons
i quan els dies molt s'han allargat
la sequera i el sol ho han cremat ben bé tot.

Com que les coses dolentes no venen mai soles,
els polítics una cosa nova s'han inventat
que de nom en diuen *zèpa*,
que a la Vall del Llobregós tot s'ho volen carregar.

També ens havien dit els polítics
que tot això aniria canviant,
quan entràriem al mercat comú
totes les coses s'anirien arreglant.

Com sol passar quasi sempre
això no ha estat pas veritat:
ara tenim uns preus de misèria
que fan pena i dóna vergonya parlar.

Quan hi ha eleccions, els polítics
diuen que tot ho volen arreglar,
però el que sí que és cert que arreglen
són els seus seients i els seus jornals.

A ells ben poc els importa
que els pagesos haguem de plegar,
ells ja s'han assentat a la butaca,
d'aquí un quant temps Déu dirà.

Entre el fred i les sequeres,
les ventades, pedregades i focs,
i els que manen que s'hi giren d'esquena,
mentrestant ens anem enfonsant fins dalt del coll.

Fa pocs dies que parlava amb un bon avi
i ell m'anava dient molt trist i lentament:
"Aquest serà un any de vint-i-quatre mesos,
els pagesos això no ens ho mereixem!"

Què dures, mal pagades i poc enteses
són les collites de la dona i home pagès,
fins que les té a casa venudes i ben cobrades,
no sap pas mai de qui deuen ser.

MUCHACHITO BOMBO INFIERNO:

MESTISSATGE MUSICAL

TEXT I FOTOS: NOEMÍ MASSES

Barcelona, ciutat cosmopolita allà on les hagi, s'està convertint en un dels epicentres del mestissatge musical més importants de l'estat espanyol. L'anomenat "so raval", un còcktel explosiu que barreja rumba, flamenc, funky, reggae i hip hop, s'està consolidant com un

talent, tots ells al compàs del mestre, el creador, el cervell pensant. Jairo és el noi que s'amaga darrera el nom. Trenta primaveres i molts anys d'entrenament, al carrer, al bar, tant se val. *Muchachito* és un artista curtit a l'extrarradi de Barcelona. Santa Coloma de Gramenet l'ha vist créixer amb la guitarra a la mà i la veu trencada pels eterns vicis. Han passat alguns anys d'ençà del seu primer projecte amb els *Trimelón de*

referent per al públic més transgressor i compromès socialment. Enmig d'aquest ambient mestís, neix una de les bandes més autèntiques dels últims anys: *Muchachito Bombo Infierno*. Apadrinats pels exitosos *Ojos de Brujo* i influenciats per grans monstres del flamenc i la rumba, com *Kiko Veneno* o *Gato Pérez*, *Muchachito Bombo Infierno* són els nous abanderats del "rumboxing", original denominació que ells mateixos fan de la seva posada en escena. La deliniació la formen quatre músics dotats de gran

Van actuar a Calaf el dia 30 d'abril

Naranjus. Després d'aquesta experiència, va recórrer, incansable, bars d'arreu d'Espanya per tal de demostrar els seus dots artístics. Ninots, màscares i objectes d'allò més surrealistes eren els seus companys de viatge. L'etapa en solitari

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA

PERFUMERIA

OBJECTES DE REGAL

CONSETERIA

CAL GUÀTILLES

Montserrat Solé Bonet

c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

fou llarga, però *Muchachito*, mentrestant, va poder experimentar amb nous instruments rítmics. Company inseparable del bombo, ja no l'abandonaria mai més des d'aleshores.

No és fins a finals del 2004 que es comença a parlar de *Muchachito Bombo Infierno*, quan el seu

espectacle es converteix en un dels habituals de la sala Apolo de Barcelona. Les nits a la sala es fan atapeïdes quan toca sessió de bombo i rumba. Ja ningú vol deixar escapar l'oportunitat d'escoltar-los en directe. I és que el combo és insuperable. Tito Carlos al piano, Lere al contrabaix, Josu a la trompeta i Héctor a la caixa acompanyen, amb el seu ventall de sons, el petit geni. I dic geni perquè *Muchachito* és un compositor autodidacta, mancat de tècnica però talentós davant qualsevol instrument que tingui al seu abast.

Dissabte 30, una vegada més, vaig tenir l'oportunitat de sentir el "rumboxing" més a prop que mai. Dues hores i mitja d'autèntic desenfrè mestís i aflamencat van fer vibrar una sala petita però entregada. Tots volíem escoltar una i altra vegada les cançons del *Vamos que nos vamos*,

nom del seu primer disc i autèntic himne. Tretze cançons que ens parlen d'amor i desenganys, però que ens deixen un bon sabor de boca perquè sonen d'allò més provocatives.

I si encara no n'haviem tingut prou, un quadre pintat al compàs de la música ens va ser obsequiat de la mà de Santos de Veracruz, artista, col·lega, paisà i company de fatiga. Ara, la llista de les properes actuacions és imparable: Berlín, Karlsruhe, Madrid... La febre *Muchachito* tot just comença. Hi esteu preparats?

Garrofé

Joleria

Fluvià nº 3
Guissona
Telèfon 973550320

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 47 34 10
Fax. 973 47 38 15
E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

PATRIMONI A LA VALL

L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE LA PLAÇA: LA "CATEDRAL" DE SANAÜJA

Antiga col·legiata, l'església parroquial de Santa Maria (l'Assumpció) de Sanaüja és, sens dubte, un dels exemples més notables d'arquitectura gòtica a les nostres comarques. Una façana de perfil barroc que senyoreja la plaça Major, amaga darrere seu un temple de proporcions harmòniques, que ens recorda la prosperitat de Sanaüja al segle XVI, quan el bisbe

d'Urgell hi sojornava sovint i l'església fou edificada amb el seu patronatge.

Integrada en l'entramat urbà que es va anar teixint dins el clos emmurallat, els voltants de l'església van ser profusament edificats des del segle XVIII fins als nostres dies, amagant-ne els murs laterals i l'absis poligonal. Existeix la previsió de subsanar aquest fet

mitjançant una intervenció que s'ha de dur a terme amb els suport dels departaments d'Arquitectura i Habitatge i de Governació de la Generalitat de Catalunya. L'obra preveu l'enderrocament d'una casa que tapa actualment la visió de l'absis, així com la constitució d'una nova xarxa de sanejament d'aigües, soterrament de les instal·lacions d'abastament d'aigua, baixa tensió, enllumenat i telefonia, i finalment pavimentació i dotació de l'espai amb mobiliari urbà i jardineria.

Val a dir que anteriorment ja s'havien promogut actuacions destinades a la millora de l'entorn de l'església, amb el projecte d'urbanització de la plaça Major i l'enderroc de dos edificis annexos a la façana principal del temple. Amb l'últim projecte que hem descrit anteriorment, es dona un pas més per tal de recuperar, amb el temps, la visió de gran part de les façanes de l'edifici.

A l'interior, el temple conserva plenament la seva estructura segons els estilemes del gòtic tardà, si exceptuem les reformes del segle XIX, que bé s'integren a l'estructura

FOTO: X. SUNYER

Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

original. La planta respon al model tradicional d'una sola nau coberta amb quatre trams de volta de creueria i capelles laterals. Pel que fa a l'alçat, aquest presenta una progressió en l'alçada dels arcs ogivals, que són més alts i més esvelts en direcció a la capçalera. El presbiteri forma un absis trapezoïdal i té una capella a cada costat, una de les quals, de dimensions més reduïdes, està coberta amb volta estrellada.

Pel que fa a la decoració escultòrica de l'església, a part de la decoració floral que recorre l'arc ogival de la capella de Sant Pere, cal destacar la representació del tetramorf en els capitells o culs de llàntia que descarreguen les nervadures de la capella de la M.D.

Hi ha previst fer-hi obres per mostrar l'absis poligonal

de Montserrat, així com alguns motius heràldics que, a la capella del baptisteri ens remeten als Montcada, amb l'escut que mostra els pans característics -probablement en relació al bisbe Hug Ambrós de Montcada, que celebrà un sínode a Sanaüja-. És destacable, d'altra banda, la decoració de les cinc claus de volta de la nau principal, amb la representació, començant pel presbiteri, d'un Crist en Majestat o Crist beneït, l'escut de Sanaüja, un altre cop l'escut però emmarcat per un medalló lobulat, el Nom de Jesús i l'Anyell Místic. Per la seva bellesa i major proximitat a l'espectador -que comporta una millor visibilitat-, el millor exemple escultòric es troba a la clau de volta del sotacor, amb la representació de la Nativitat.

Una escala de cargol condueix al cor, en un primer nivell, i més amunt sota la teulada, en un espai transitable, hi ha la coberta de llosa anterior, damunt la qual

Més gòtic al Llobregós

L'arquitectura gòtica, que sempre ha estat associada amb l'eclosió de les ciutats i la vida urbana a la baixa Edat Mitjana, també té una presència notable en una zona rural com la Vall del Llobregós: delimitada per les parroquials de Ponts i Calaf i farcida d'exemples ben reeixits com la parroquial de Sant Gil de Torà, església de Sant Martí de Llanera -recondita meravella que s'hauria de salvar de l'abandó i la destrucció-, el santuari de Pinós, alguns aspectes del priorat de Santa Maria de Castellfolit o bé l'encantadora esglesiola de Sant Jaume de Palouet.

es construí, fa pocs anys, una nova teulada de doble vessant. Val a dir que aquesta obra de restauració, que afectaria també aspectes de consolidació de la façana en la seva part superior, evidencià en aquest sector sota teulada la unió de l'actual façana amb la gòtica anterior.

Clau de volta del sotacor

FOTO: M. GARGANTÉ

RÀDIO

altiplà

107.2 FM

LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA

www.comemissores.com/radioaltipla

Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

TALLERS *Art*
Garganté

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos

**GAR
FRED**
c. de b.

C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

 **Gimnàs
TORÀ**

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

RECULS
DARRER
POTATGES
LIBRES
TIBALS
PAPERES
LOTJ
CABALLERIA
LOTJ 840
SERVIS DE PLANTILLA

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Restaurant Cal Borres

Plaça Major nº 1

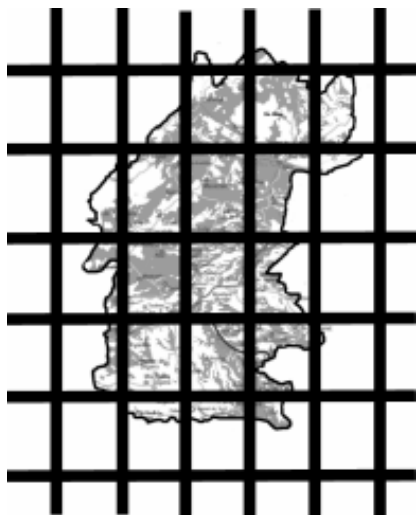
Biosca (tel. 973473632)

Menú de dilluns a divendres

Cap de setmana carta

Dimecres, descans setmanal

LA SEGARRA, CARN DE PRESÓ

Quan els polítics que ens governen ho fan des del seu despatx, prenent decisions sobre un mapa, les comarques com la nostra ja es poden calçar. Normalment els governants no veuen més enllà de les quatre parets de la ciutat i l'interior del país és, com a molt, el lloc per anar a passar algun cap

de setmana o el parc on viuen quatre pagesos, molt pagesos.

La nostra comarca és com si no existís. Es planteja una reactivació del turisme, la Segarra no existeix. Es planifica l'assentament d'una indústria, la Segarra no

existeix. S'ha de fer un hospital que doni un servei comarcal, la Segarra no existeix. S'ha d'implantar un servei de comunicacions de banda ampla, la Segarra - si més no, el Llobregós - no existeix. S'ha de fer el canal Segarra - Garrigues, la major part de la Segarra no existeix... I així successivament.

Tanmateix, aprofitant que l'Eix transversal ens travessa ben pel mig i que necessiten fer una presó per delinqüents que normalment no són de la nostra comarca, llavors la Segarra es converteix en la millor situació per instal·lar-la, sense tenir en compte (com si no existís) l'opinió de la població que malda per viure i sobreviure enmig de l'expoliació i de l'engany.

D'aquesta manera el nostre territori es converteix en carn de presó, en moneda de canvi, en el recol·lector dels quatre vots en les eleccions a canvi de promeses mai complertes. I com que som poquets i apocats, les reivindicacions o no es fan o no es tenen en compte. Això ho saben i per això se n'aprofiten. *Redacció.*

El tema a Internet

El govern del tripartit sembla entestat a contribuir al creixement de la comarca d'una manera un xic especial: construint un centre penitenciari. Aquesta bona nova ens ha vingut de sorpresa, donat que no era present a cap dels programes electorals dels tres partits, ni de cap projecte del Consell Comarcal. El cert és que tampoc hi ha hagut cap reunió informativa prèvia per exposar el tema. Les decisions es continuen prenent d'amagat, com en els vells temps, que ja

no volem ni recordar.

Aquestes formes, tan poc elegants, no encaixen massa en el corrent progressista del qual s'ufanen els actuals governants de Catalunya i encara menys en la mentalitat de la ciutadania. Que el govern ens vulgui "colar un gol" només perquè som pocs és deplorable.

Si hi ha d'haver una presó, parlem-ne! i si els motius per ubicar-la aquí són convincents, ho entendrem!, però, si us plau, d'amagat no!

La web www.viladetora.net ja ha pres una decisió: endegar una campanya informativa per aplegar les notícies que es vagin publicant i per donar veu a l'opinió pública.

Ramon Sunyer i Balcells
Editor de Torà on line

Altres informacions:

Web de la Plataforma:
www.noalapreso.com

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal

AVANGUARDIA

Mª Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÛJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ
LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET
C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà tel 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÛJA
ANTONI PARRA LÓPEZ
C/Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

BRONZEJAR-SE: ÉS SEGUR?

El sol és beneficiós per a la salut, ja que prevé el raquitisme, ajuda a la fabricació de vitamina D i afavoreix l'absorció del calci. Però també és el primer responsable del càncer de pell. S'han de seguir, doncs, uns consells per bronzejar-se amb les màximes garanties.

L'espectre solar que arriba fins a la terra està format per radiacions electromagnètiques, moltes de les quals són perjudicials per a la salut. D'entre els efectes nocius del sol, el més temut és el melanoma o càncer maligne de la pell, que darrerament n'està augmentant la freqüència a causa de la radiació solar.

Cal esmentar que la pell té memòria, és a dir, l'efecte perjudicial del sol és acumulatiu al llarg de la nostra vida, per això la gent més exposada és la que més s'ha que protegir: pagesos, mariners, paletes... Per contra, totes les campanyes van dirigides als estiuiejants i poques a aquests altres grups de risc.

És saludable, doncs, bronzejar-se? En una paraula, **NO**. Encara que el bronzejat és considerat un signe de bona salut i d'una vida activa i saludable, realment constitueix en sí mateix un perill per a la salut. Qualsevol exposició a la llum ultraviolada A o B pot alterar o danyar la pell. L'exposició perllongada a la llum solar natural o artificial pot causar lesions cròniques a la pell. **Simplement no existeix un bronzejat segur.**

► Signes d'avís de melanoma

- Piga pigmentada que augmenta de grandària (especialment de color negre o blau fosc).
- Canvi de color d'una piga existent.
- Canvis en les característiques de la pell que cobreix el punt pigmentat.
- Signes d'inflamació sobre la pell que envolta una piga ja existent.
- Envelliment de la pell.
- Cataractes cremades.

Mesures per prendre el sol

Evitar l'exposició entre les 12 i les 16 hores, ja que és quan predominen els raigs ultraviolats A i B. L'exposició s'ha de realitzar augmentant 10 minuts cada dia des del primer que no ha d'excedir els 15 minuts. Als 10 dies la pell estarà preparada.

Sempre s'ha d'usar crema amb factor de protecció fort, per damunt de 15, sobretot els nens i els que treballen al sol, com els pagesos, paletes, etc. S'aplicarà entre 30-45 minuts abans de l'exposició. Donat que la crema és eliminada per l'aigua i la suor, és convenient aplicar-la amb freqüència, sobretot després del bany. Sota el parasol no s'està totalment protegit perquè el 30% dels raigs el traspassen i s'augmenta el risc de deshidratació per l'augment de temperatura que existeix sota el tendal. Penseu també que si us submergiu a l'aigua no esteu protegits del tot, ja que el 50% dels raigs hi penetren.

Portar ulleres de sol amb filtres per RUV protegeix de les cremades oculars i de les cataractes.

Beure aigua amb freqüència, ficar-se a l'aigua per mullar-se el cap a fi de prevenir la deshidratació.

Vigilar amb els medicaments. N'hi ha de fototòxics. No beure alcohol, no menjar fort i amb poc greix. Evitar les activitats extenuants al sol.

ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA

Josep Mª Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDEVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

Al servei de la comarca
des de 1895

Telèf. 938698019
Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Fàbrega a Jorba s/n
08260 CALAF

Telèfon 699 63 39 20

SALUT MENTAL

ELS RECORDS

SANDRA VIDAL ABELLÓ,
EDUCADORA SOCIAL DEL CENTRE DE DIA
DE SALUT MENTAL DE TÀRREGA

Tots nosaltres, al llarg de la vida, anem fent diferents parades per tornar enrera en el temps i omplir-nos dels records que han format part d'un moment determinat de la vida.

Qui no recorda el primer petó? O l'olor d'una colònia associada a un ésser estimat? O, si més no, escoltar una cançó i notar com el nostre cos s'esglaia i les lletres de la melodia ens fan posar la "pell de gallina"?

Els records formen part de la nostra identitat, el qui sóc jo ve determinat per les experiències viscudes i els records que ens han quedat d'aquestes experiències.

Tots, quan mirem el passat, ens envaïm de records agradables i d'altres que no ho són tant. Els records no hi són perquè sí, estan presents a la nostra vida amb un objectiu molt definit: L'APRENTATGE.

Hem d'aprendre de totes les experiències de la vida, ja que ens ajudaran a afrontar les noves situacions.

Quan compartim els records amb d'altres persones, m'ajuden a saber qui sóc. El fet de compartir records agradables fa possible que, tant el qui escolta com el qui parla, gaudeixin d'un moment de felicitat. I si és el cas contrari, quan compartim records que ens fan estar tristos, fa que totes dues parts aprenguin d'una experiència ja viscuda, alhora que ens ajudarà a treure del nostre interior el petit malestar que hi podem tenir.

En definitiva, quan parlem dels records hem

de tenir molt clar que, tant si són records agradables com desagradables, ens ajudaran a omplir de vida el nostre present i el de la persona que estímem.

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

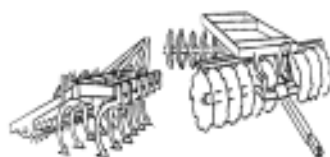
973 473 062

Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) - Tel./Fax 93 868 04 28

CONSTRUCCIONS

J. Antoni Parra

C/ Vilàs, s/n • Tel. 973 47 60 78 • SANAÜJA

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Colomanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

La festa del Roser a Torà

Una festa que emociona

La festa del Roser de Torà és testimoni viu d'aquella confraria fundada el 1562. La celebració de la festa el primer diumenge de maig està documentada per primer cop l'any 1752; des de llavors la dansa de les priores i priors del Roser ha emocionat moltes generacions de toraneses i toranesos.

Nous Priors i Priors

Casats: Rita Brau Rius, Isabel Crespo Torres, Sergi Torra Mases

Solters: Janet Solé Mirasó, Guillem Mases Blanch, Laia Marimon Giménez, Gerard Castellana Circuns.

La Fira de Pinós, al cim m

Com cada any, el passat 22 de maig, es va celebrar la Fira de Pinós, amb gran participació de gent vinguda de la comarca i de les comarques veïnes. Presentem una col·lecció de fotografies que ens mostren els diferents aspectes d'aquesta manifestació festiva i cultural que cada vegada resulta més reeixida i exitosa.

(FOTOS: JOSEP M. SUNYER BLANC)

és elevat del Llobregós

DE PALOUIET A TALLEÜLL

Un paisatge ple de contrastos

El recorregut que us proposem és una passejada d'uns 9 km i de poc més de dues hores per la guixera de Palouet i Talteüll, un indret poc conegut, sobretot en quedar una mica apartat de les principals vies de comunicació de la zona. Es pot fer a peu o en bicicleta, però la manca d'indicadors ens obliga a utilitzar un plànol per no equivocar-nos de camí.

Paisatgísticament és un dels itineraris més bonics i complets que es poden fer per la guixera del Llobregós amb una singularitat geològica i botànica indubtable. Les vistes sobre la ribera del Llobregós són fantàstiques.

Durant la primavera i quan el sol és baix, les diferents tonalitats de verds de l'ordi, el blat i els roures que estremen la fulla s'imposen al groc de la colza, tot conformant un contrast cromàtic molt característic.

El clima és típicament segarrenc: estiu força calorós i boires gebradores a l'hivern, mentre que la primavera i la tardor gaudeixen de temperatures agradables.

Palouet, gent acollidora

El poble de Palouet és format per un grupet de cases situades formant un carreró i una plaça en la qual destaca l'església de Sant Jaume amb un vistós campanar d'espadanya.

Conserva un nucli antic força interessant, amb un restaurat forn comunal, alguns edificis amb façana de pedra i portalades adovellades, destacant especialment Can Cuadros, un antic casal avui transformat en residència casa de pagès i on la cuidadíssima decoració de l'interior la converteixen en un autèntic museu.

Si teniu la sort de trobar-hi els propietaris segur que us obsequien amb una acurada visita i una generosa explicació de cada racó de la casa.

Als afores del poble hi ha un altre allotjament rural, el mas les Pletes, un edifici del segle XVIII restaurat com a residència casa de pagès amb el màxim confort i conservant la tipologia de casa rural.

La capella romànica de la Mare de Déu de Campregal és un altre element destacable del patrimoni cultural de Palouet.

Carrerons estrets, de bona matinada,
aire fresc, juganer, que fa de bon seguir,
esperit enfonsat de terra embolcallada,
alat consell de moixons que cerquen son destí...

Jordi Oliva Llorens

Talteüll, vigia del Llobregós

El nucli de Talteüll s'aixeca en un tossalet a l'entorn de l'antic castell. Des de la seva posició domina, cap a llevant, la riba del Llobregós fins a Torà i, a ponent, l'espai protegit del PEIN del Llobregós i el castell de Ribelles al fons.

Conserva restes de la torre rodona del castell medieval. L'església parroquial de Sant Pere, consagrada el 1077, és un edifici de dues naus amb volta de canó i dos absis ornats amb arcuacions.

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30
25753 SANAÜJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes

Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Restaurant **"CAN SOLÉ XIC"**

Plaça Major, 10
25751 CLARET
Torà (Lleida)

Reservi taula a:
973 29 60 08

cansolexic@viladetora.net

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

Perruqueria
Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

• **ArqueoCat** •

- Arqueologia i Patrimoni -
<http://www.arqueocat.com>

ARQUEOCAT, S.L.
Dinamarca, núm 3, nau 8
08700 IGUALADA (Barcelona)
Tel. 93 803 96 67 Tel/Fax 93 805 58 70
arqueocat@arqueocat.com

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Telèfon 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 • TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

L'APACT RECORDA JAUME COBERÓ

TEXT I FOTOS: XAVIER SUNYER

Dues-centes persones es van aplegar el passat 7 de maig al monestir de Cellers en un acte organitzat per l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (APACT), amb l'objectiu de recordar la figura del que va ser President de l'entitat, Jaume Coberó i Coberó.

Joan Sunyer, en nom de l'Associació, va fer un brillant i emotiu parlament en el qual va destacar la gran generositat del Jaume i la seva gran capacitat de treball, sempre en benefici de la comunitat i de forma desinteressada. El Joan va reclamar una major valoració per aquella gent que, com el Jaume, és capaç de fer quelcom més enllà de la seva frontera individual o familiar. *"Els hauríem de valorar -va afirmar- sense vergonyes ni complexos perquè esdevinguin un model, un exemple per a tothom i especialment per als més joves"*.

A continuació la redactora de **Llobregós Informatiu**, Maria Garganté, explicà als assistents com esdevingué la seva amistat amb el Jaume Coberó i la influència que li va exercir durant l'etapa final de la seva vida. La Maria també va llegir un comunicat de l'historiador Josep Maria Solé Sabaté d'adhesió a l'homenatge.

Va tancar els parlaments Antoni Dalmau amb una xerrada sobre la història de Cellers i la vida quotidiana als monestirs durant l'Edat Mitjana.

Seguidament va tenir lloc un concert de música medieval, a càrrec de la Capella de Música de la Tossa de Montbui, que va interpretar cant gregorià propi de l'època. Per últim, una degustació de productes preparats a l'estil medieval va donar per acabat l'acte.

Transports
MOLINS

Serveis:
PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardevol de Pinòs

Telèfon:
973 47 35 84

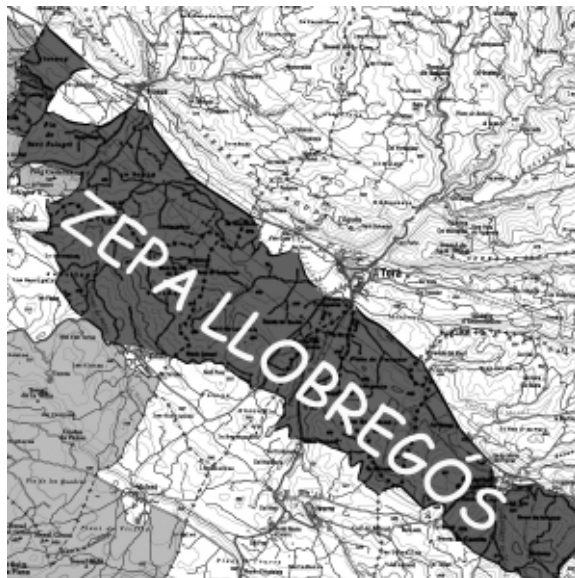
REPARACIONS

LA XARXA NATURA 2000 I LES ZEPA

TEXT I FOTOS: XAVI MORENO

El departament de Medi Ambient i Habitatge ha posat a informació pública la proposta d'ampliació de la Xarxa Natura 2000. Aquesta implantació dóna resposta als requeriments de la Unió Europea d'incorporació de més espais i de millor protecció d'hàbitats i espècies. Segons la *Memòria informativa de la proposta d'ampliació*, publicada pel departament, la declaració de zones d'especial protecció per a les aus, ZEPA, era insuficient i, a més, no havia estat suficientment aplicada en el projecte del canal Segarra - Garrigues. Des del 25 de febrer i fins al 30 de juny del 2005 s'ha obert el període perquè les persones interessades puguin fer al·legacions. Alguns ajuntaments, mitjançant una carta, han informat als veïns afectats de les al·legacions que han presentat.

La creació de la Xarxa Natura 2000 és un dels objectius de la Directiva 92/43/CEE relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flo-

espècies d'interès comunitari. Aquests espais poden ser Llocs d'Importància Comunitària (LIC), que s'incorporen a les Zones d'Especial Conservació (ZEC), o Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA).

ra silvestre, comunament coneguda com la Directiva Hàbitats. La memòria informativa assegura que la inclusió d'un espai en aquesta xarxa afavoreix el manteniment o el restabliment dels hàbitats de les

El període d'al·legacions acaba el dia 30 de juny

Les ZEPA són un instrument per protegir les 181 espècies d'aus considerades amenaçades a Europa. Entre les ZEPA declarades a la proposta d'ampliació de la Xarxa Natura 2000 està la denominada Valls del Sió-Llobregós-Calaf amb 2.851 ha i que ocupa terrenys de Castellfollit de Riubregós, Torà, Biosca, Massoteres i Ivorra.

La inclusió de les Valls del Sió-Llobregós a la Xarxa Natura s'ha degut a què, en part, ja formaven part dels anomenats PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) ja que en aquest espai és important la presència d'espècies d'aus d'interès comunitari com la calandria (*Melanocorypha calandria*), el torlit (*Burhinus oecicnemus*) o el sisó (*Tetrax tetras*). Per altra banda, es tracta d'una àrea d'elevat interès per a poblacions d'àguila cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*), una espècie en regressió a Catalunya, ja que es tracta d'una àrea de dispersió dels juvenils d'aquesta espècie.

Pel que fa als hàbitats d'interès comunitaris es pot destacar la presència de matollars guixencs ja inclosos al seu dia (com a PEIN), una de les zones guixenques més característiques de la Depressió Central Catalana, i una de les més ben conservades i de més singularitat geològica i botànica: les timonedes gipsícoles, uns ecosistemes extremadament fràgils.

Per a més informació:

http://mediambient.gencat.net/cat/ciutadans/participacio_publica/ampliacio_natura-2000.jsp

<http://www.llobregos.net/pein.html>

L'opinió d'Unió de Pagesos

Demanam l'opinió a Ramon Vilaseca Santaulària, veí de Torà i Coordinador comarcal de la Unió de Pagesos a la Segarra.

Quina valoració fas de la Xarxa Natura 2000?

Considero que la proposta de Medi Ambient és del tot desmesurada, no està justificada, no s'ha consensuat amb els agents afectats: ajuntaments, propietaris, pagesos..., ni ha tingut en compte les necessitats dels sectors agrari, ramader o forestal que desenvolupen les seves activitats al territori.

Com creus que pot afectar la ZEPA del Llobregós als pagesos de la vall?

En principi suposa una hipoteca de futur sobre les finques afectades i sobre totes les activitats agràries o ramaderes, ja que desconexem quines limitacions contemplaran els Plans de Gestió que s'apliquen en aquest espai, ara o en el futur. En tot cas, la protecció dels hàbitats i de les aus ha de ser compatible amb les activitats que facin els pagesos.

Perilla el rec de compensació del Llobregós?

Crec que és una contradicció que, per una banda, s'estigui fent un estudi de viabilitat del rec de la Vall de Llobregós i, per l'altra, estigui gairebé tota la seva superfície afectada per la ZEPA, quan sabem que una de les seves possibles limitacions és precisament la de poder regar.

Què aconsella fer Unió de Pagesos als propietaris de terra afectats per la ZEPA?

Nosaltres hem aconseguit que Medi Ambient allargui el període d'al·legacions fins al 30 de juny i que puguem participar en representació dels pagesos en l'estudi de cadascuna de les zones proposades i del tipus de gestió que s'ha de fer. Aconsellem als pagesos que s'informin bé i que, si ho consideren necessari, presentin al·legacions.

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

www.casamagi.com
cosco@viladetora.net

*és ben trist néixer "loci"
maleeixo el destí
que m'ha fer tan fastigós,
tan lleig, tan sonso i "garri",
però sobretot, tan gustós.*

J. Vilagrà 1991

QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT

Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (Ll.)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA VERGE DE L'AGUDA

La residència geriàtrica Verge de l'Aguda de Torà es va construir l'any 1990 en terrenys de titularitat municipal. Aquest terreny, juntament amb el complex esportiu, el camp de futbol, el parc, la caserna buida de la Guàrdia Civil i un pati a l'espera de destí, formava part d'una finca propietat de la família Clarenes, que va ser comprada per l'Ajuntament de Torà el maig del 1972, quan era alcalde en Magí Coscollola.

Generalitat, en Jordi Pujol.

El cost total de la construcció va ser de 53.978.555 pessetes, un 40% a càrrec de la Generalitat, un altre 40% de la Diputació de Lleida i la resta, un 20%, a càrrec de l'Ajuntament de Torà. Els primers residents van entrar-hi el mes de desembre del mateix any de 1991.

Actualment disposa de 22 places d'acolliment residencial i 3 més d'acolliment diürn, repartides entre

La idea de construir aquesta residència va prendre forma els anys 1985-86, amb Ramon Riera a l'alcaldia. En aquells moments la política de la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat era la de construir petites residències a fi que els potencials usuaris dels pobles no haguessin de canviar el seu entorn habitual.

L'any 1988, la llavors alcaldessa Neus Molins va impulsar definitivament el projecte i va iniciar-ne les obres, que es van allargar fins l'any 1990. El dia 18 de maig del 1991 va ser inaugurada pel president de la

20 habitacions, divuit d'individuals i dues de dobles. En aquests moments estan ocupades totes les places de residència i 2 de centre de dia. La direcció de tot plegat està a càrrec de M. Antònia Padullés.

La residència posa a disposició de la Conselleria de Benestar Social un nombre determinat de places, però sempre tenen preferència, en igualtat de condicions, les persones del poble i rodalies, respectant en tot moment l'ordre d'inscripció.

Econòmicament la residència és autònoma, si bé

*Us agraïeix la
vostre companyia.
Fins aviat.*

*Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)*

controlada per l'Ajuntament i la Generalitat. Rep els diners per dues bandes: d'una part, ingressa el que paguen els residents segons la seva capacitat econòmica, per altra part, la diferència és aportada per Benestar Social. Quan es tracta de les places col·laboradores és la Generalitat qui calcula la quantitat a pagar per cada una de les parts i procedeix a la seva liquidació.

En aquests moments la quantitat total a ingressar per cada resident és de 1.025,13 euros al mes. Quan el resident requereix una atenció que ultrapassa el normal, aquesta quantitat és insuficient. D'aquí la gran importància de l'assistència pública. En el nostre cas, la conclusió és clara: on no arriben els diners particulars, l'ajuda ve exclusivament de la Conselleria. I

quan per causes d'ordre especial es produeix algun dèficit imprevist és l'Ajuntament qui se'n fa càrrec.

Sense moure'ns del terreny econòmic, direm que la residència, l'any 2004, va comptar amb un pressupost de 265.000 euros. Un 34% d'aquesta quantitat (90.080 euros) va ser aportat per la Generalitat i la resta (175.548 euros) el que es va ingressar de les aportacions dels residents.

Pel que fa a les despeses, gairebé un 80%

correspon a personal i Seguretat Social i sumen 206.057 euros. La resta (58.943 euros) és per al dia a dia: assegurança, alimentació, neteja, gas, llum, manteniment i reparacions.

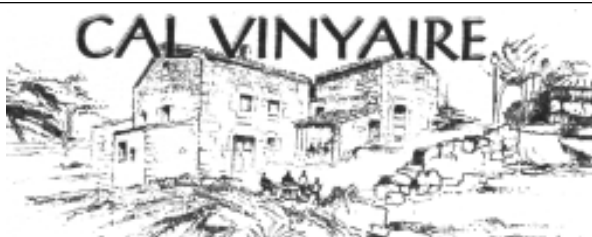
A l'hora actual, a la residència hi treballen 6 cuidadores, una cuinera i una directora a jornada completa. I a temps parcial hi ha metge, infermera, fisioterapeuta, educadora social, treballadora social, terapeuta ocupacional, neteja i psicòloga.

A part de totes les atencions necessàries per tal que els residents estiguin ben atesos i més enllà de l'atenció personal que puguin necessitar, s'organitzen xerrades culturals i contactes amb altres grups per intercanviar opinions. A la vegada, sobretot per Nadal, els nens de l'escola els porten una alenada d'aire fresc que alegren aquests dies especials i representa una experiència enriquidora per ambdues parts. I aquests dos últims anys els residents de Torà, junt amb els de les residències de Cervera i Guissona, han participat a la capital de la Segarra als jocs "Segarralímpics" i amb bons resultats.

Acabarem aquesta informació dient que s'està estudiant d'una manera seriosa l'ampliació de la residència, que podria arribar a tenir una capacitat de 40 places. En aquest sentit, ja s'han fet estudis per arquitectes i, a la vegada, la Conselleria de Benestar i Família està calculant, a instàncies de l'Ajuntament, la viabilitat de l'ampliació, sense perdre de vista, però, que si es recuperés la caserna de la Guardia Civil i es destinés a equipament social, podria ser el complement idoni de la residència.

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)
Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322 www.calvinaire.turismerural.com

PROJECTE DE LOCAL SOCIAL A LA MOLSOSA

La proposta de l'Ajuntament

FERRAN MIQUEL

L'Ajuntament de la Molsosa ha aprovat el projecte d'una sala polivalent, la ubicació de la qual serà el terreny adjacent a la pista, a l'indret on està l'església de Santa Maria i l'edifici de l'Ajuntament. La determinació ve donada a partir de la valoració de les necessitats i mancances del municipi i amb la intenció d'assolir un espai amb la màxima funcionalitat possible.

Inicialment es va plantejar la possibilitat d'habilitar el local al mateix edifici que acull les dependències del Consistori i del bar, però les seves mides i les condicions i dimensions dels accessos i de tot el conjunt suposaven un

impediment funcional per al desenvolupament de les activitats previstes.

La proposta aprovada per l'Ajuntament comportarà dotar el municipi d'un equipament útil per a diverses activitats de caire social, cultural, esportiu, lúdiques..., així com per a la celebració d'esdeveniments com xerrades, conferències o altres manifestacions destinades a tots els intervals d'edat de les persones residents a la Molsosa.

Quant a l'estructura de la nova construcció s'ha pensat integrar-la al costat de l'immoble ja existent perquè formi tot un conjunt. El revestiment exterior s'ha cregut convenient fer-lo amb pedra del país per mantenir la continuïtat amb els edificis existents. La façana del pati serà de vidre, per tal de poder integrar el pati i la sala en un únic espai. La resta de façanes es projecten amb la voluntat de què se'ns mostrin canviant segons el dia amb panells corredors metàl·lics que es desplacen segons les necessitats de llum interior.

L'actuació es financia amb el PUOSC de la Generalitat i la Diputació de Lleida així com també, en menor mesura, amb recursos propis de l'Ajuntament.

SUPERFÍCIES ÚTILS

Sala polivalent:

Platea 155,48

Escenari 39,00

Magatzem 13,37

Hall 12,25

Bloc de serveis:

Serveis 13,40

Distribuïdor 14,30

Total superfície 247,80 m²

PRESSUPOST

Press. de contracta 206.517,58 Eur

Detall dels plànols del projecte aprovat: sala, serveis i part de l'escenari.

Altres alternatives

Recentment l'Ajuntament de la Molsosa ha aprovat la construcció d'una nova sala polivalent ubicada al terreny annex a l'actual edifici de l'església de Santa Maria. Per altra banda, els espais que actualment estan destinats a local social requereixen una rehabilitació i adaptació urgent. Per això creiem que la construcció d'un edifici nou no és l'opció més encertada.

El grup del Comú de la Molsosa ha proposat reiteradament una alternativa a aquest projecte, que es fonamenta principalment en el criteri de preservació de l'edifici actual, ja que la superfície de les seves dependències són suficients per habilitar-hi els espais destinats a la casa consistorial i al local social ja existent. A més, aquesta rehabilitació, alhora que preserva el patrimoni actual, no malmet la coherència arquitectònica i estètica del conjunt de l'edifici i la seva integració al paisatge.

A banda del que s'ha exposat, també cal tenir en compte el perquè i com es va construir l'actual edifici i quina ha estat la seva evolució. Fou projectat per l'arquitecte Enric Sagnier (autor de l'església del Tibidabo, entre altres) l'any 1925, a causa del mal estat de l'antiga església i el seu difícil accés. També s'hi construí la rectoria annexa, de línia neoromànica, amb campanar i pòrtic construïts l'any 1952. L'obra es pogué fer bàsicament gràcies a l'aportació popular.

L'any 1985 l'Ajuntament de la Molsosa va comprar al Bisbat de Solsona un terreny en el qual anava inclòs l'edifici de l'antiga rectoria. Aquest edifici de dues plantes, té una superfície de més de 200 metres quadrats cada una i es va adquirir amb la finalitat d'ús social. Actualment aquestes dependències, llevat d'una sala que s'ha habilitat recentment, necessiten reformes si no es vol que vagin entrant en un estat de decadència evident.

Malgrat la proposta alternativa que el Comú de la Molsosa ha presentat reiteradament a l'Ajuntament, el projecte s'ha aprovat i ja està a punt l'adjudicació de l'obra, cosa que encara no

s'ha produït. Hem endegat una consulta popular per captar l'opinió dels molsosencs sobre la construcció d'aquest nou edifici i, en una primera fase de la mateixa, es va presentar un escrit signat per 26 persones sol·licitant el canvi de la construcció del nou edifici per la rehabilitació del local existent i les seves dependències.

Creiem que hem de continuar demanant l'opinió de la gent que és, en definitiva, a qui s'ha d'escoltar abans de decidir una actuació que afecta el patrimoni del poble. Segur que és per on s'hauria d'haver començat.

Ma Alba Puigpelat Pallarès,
Regidora del Comú
a l'Ajuntament de la Molsosa

*Projecte de l'església
i rectoria de la Molsosa,
de l'arquitecte Enric Sagnier,
de 1925 (ARXIU PUIGPELAT)*

LA 24a CAMINADA DE TORÀ

TONI PADULLÉS

Diuen que qui dia passa,
any empeny,
i és que ja portem 24 caminades.
Tot i que el dia es llevà amb mala cara, ens
esperava un esplèndid dia de primavera.
Les previsions meteorològiques desfavorables
no van fer possible assolir la xifra somiada dels
600 caminants, però els 448 que hi érem, vam
poder fer un bon esmorzar, vam poder visitar
Ivorra i Portell, i els que no en teníem prou,
encara ens quedava tornar cap a Torà caminant
i acabar la jornada amb un improvisat
"berenar de germanor".
Ara ja només queda donar les gràcies a tots els
col·laboradors, tant als membres de l'APACT
com els que no ho són, als bombers de Torà, als
autocars Prats-Serrat i al Jaume, i bé, a tota la
gent que any rera any fa possible la nostra
CAMINADA.
Us esperem en la 25a
Fins l'any vinent!!!

FOTOS: JUANJO GARRIGA, XAVI MORENO I XAVIER SUNYER

DIADA DEL CAÇADOR A CASTELLFOLLIT

Com cada any, el passat dia 1 de maig, es va celebrar la Diada dels Caçadors a Castellfollit de Riubregós, organitzada per la Societat de Caçadors del municipi.

La jornada festiva va començar, de bon matí, amb una caminada popular pel terme municipal. Amb una bona participació de més de 50 persones de totes les edats, es va anar a visitar les restes de la torre o castell de Taus.

El primer tram de la ruta va transcorre per l'antic *camí ral* que unia Igualada i Ponts. En el passat, aquest camí era una ruta molt important pel transport de persones i mercaderies.

Al cap d'una hora els participants van anar arribant a les restes de la Torre de Taus on van trobar un bon

El Camí Ral

Les restes de Taus

esmorzar per a recuperar forces. Hi havia molta expectació per veure les restes del castell, ja que poca gent en coneixia l'existència.

Segons l'historiador Joan Farell, en principi es creia que en aquest indret hi podia haver hagut una torre que servia de refugi als soldats que vigilaven el Camí de la Sal, de Cardona a Cervera, que passava molt a prop d'allí. I en altres temps, també podia haver estat un "mas rònc". Darrerament, però, s'han trobat

documents relacionats amb la nissaga Taus, fet que pot significar que en els seus bons temps, podia haver-hi hagut una construcció major, semblant a un castell.

Els caçadors van tenir una bona pensada en triar aquest itinerari, ja que així van contribuir a divulgar una part de la història del poble.

La diada va finalitzar amb una gran arrossada popular al poliesportiu del poble.

Cal agrair a tots els caçadors que, amb el seu esforç, fan possible que any rere any es pugui celebrar aquesta diada popular.

Arrossada popular

VENDA - INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

ELECTRÓNICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

DEIXALLES

Ara que ja ha arribat el bon temps i que sembla que va per llarg (per a desgràcia de les collites i, de rebot, dels pagesos) torna a venir de gust passejar pel camp, escoltar els ocells, gaudir de la natura... Però, noi, no hi ha manera de relaxar-se. I és que a cada passa em trobo vidres (amb el consegüent risc d'incendi) o plàstics de tota mena. No puc evitar de pensar que aquests plàstics tardaran uns cinc-cents anys en descomposar-se, més del que tardarem els que llegiu això o la que ho ha escrit.

En un passeig d'una mitja hora es poden trobar bidons que contenen productes químics, cartutxos d'escopeta, ampolles, bosses de plàstic amb diversos logotips, bosses de patates fregides i altres aperitius, cartons de tabac amb el consegüent plàstic una mica més enllà... En fi, que el CSI s'hi posaria les botes. En Grissom i la seva colla deduirien que les deixalles són responsabilitat de pagesos, caçadors i també de passejants de diversa condició. Això vol dir que la brutícia és culpa de tots nosaltres i, per això, també ens toca a tots plegats fer-hi alguna cosa.

Ja sabem que al camp no hi ha papereres, però no costa res recollir les deixalles del berenar en una bossa o carretejar al tractor el bidó que hem buidat, fins al contenidor més proper. Alguns pares juguen amb els seus fills a veure qui recull més plàstics, donant-los una gran lliçó d'ecologia quotidiana, en les seves sortides al camp o a la platja (per cert, que a la platja els plàstics són encara més perillosos, perquè molts animals marins s'hi asfixien en confondre'ls amb menjar). Em consta que una activitat similar, estesa també a vidres i altres deixalles, i amb les precaucions adequades (guants), s'havia dut a terme en algun dels nostres pobles, aprofitant la festa major.

Però potser cal fer una altra reflexió: més que netejar, el que cal fer és no embrutar. Els humans som una mica més civilitzats que les bestioles i se suposa que no anem marcant el territori. En qualsevol cas, si algú ho vol fer, que n'apregui i ho faci amb materials biodegradables, com elles...

Montse Vives

MARTINA

Ara miro com dorms, aquí al meu costat, i la teva careta i la teva lenta respiració em donen pau. Fa tan sols tres mesos que no em podia imaginar com series. No m'imaginava les teves manetes, els teus peus, el teu cap tan petit i tan ben fet.

No imaginava els teus ulls grossos i foscos, ni els teus cabells llisos i negres. No imaginava el teu somriure quan et despertessis al matí i em veus, o quan et dic alguna cosa. No pensava que el teu plor o separar-me a vegades de tu m'angoixaria tant.

Has canviat la meua vida, la manera de veure el món, les meves prioritats... Tu ara ets el centre de tot, tot roda al teu voltant i hi rodarà sempre més.

Ara et comences a despertar i sé que quan obris el ulls el primer que faràs serà buscar-me amb la mirada i jo et diré alguna cosa bonica i tu em regalaràs la rialla més maca del món.

Gairebé no recordo la vida abans de sentir-te dins meu i de veure't, per fi, el dia que vas néixer. És per tu que ara la vida és més important que mai.

El teu petit cor bategant fa que jo intenti ser millor persona que abans, cada dia. És per tu, Martina, que la vida em somriu a cada instant.

Sílvia Peribañez Cerveró

EL RECORD DE MOSSÈN ESTEVE

Fa uns dies ens va deixar mossèn Esteve, de Prats de Rei, després d'una llarga malaltia. Havia estat sis anys rector de Calonge de Segarra. Malgrat la seva absència, el seu exemple de vida quedarà com una petjada inesborrable en el cor de tots els que hem tingut la sort de conèixer-lo, hem après de la seva humilitat, senzillesa, del seu esperit d'acollida a tothom, especialment als infants, als joves, als malalts i als transeünts.

Va estimar tant que no podia evitar patir pels demés i fer-se seves les preocupacions dels altres. Per això hi feia tot el possible i pregava perquè, per exemple, anessin bé en els estudis, en el treball, per la bona

convivència, perquè els malalts i la gent gran no es trobessin sols...

Mossèn Esteve ha fet tant per tothom! N'hem après tant d'ell, són tantes les coses que podríem dir i tant el que li hem d'agrair, que persones com ell, amb el seu testimoni, fan que al món visquem amb més pau i estimació.

No puc oblidar els darrers temps que, d'una forma admirable, va assumir la seva malaltia amb aquella fe i lluitant fins als últims moments per servir els altres i la seva parròquia de Prats de Rei.

Maria Teresa Cantacorps

EUFÒRIA BLAUGRANA A MADRID?

Madrid és una ciutat de grans contradiccions. És força conegut que alguns madrilenys odien el Barça per raons molt allunyades de l'esport. Això que sigui "més que un club" i, a més, català fa que d'immediat voli la imaginació de més d'un exaltat i es dediquin a repetir les consignes de la Cope (aquella emissora catòlica que tan poca misericòrdia i tanta mala fe té contra els catalans) i assegurin que la copa de la Lliga forma part del pla del govern de Zapatero per afavorir tant com pugui el govern català. És a dir, segons les fantasioses i tan ben elaborades tesis d'aquests sectors -paradigma de la intel·lectualitat periodística- el gamerús de Zapatero comença per cedir la Lliga espanyola al Barça i d'ací a quatre dies acabarà regalant a Maragall tots els impostos que es recaptin a Catalunya.

No estaria gens malament, si fos veritat, ja que deixaria el finançament arreglat! Però tot plegat és fruit d'una mala digestió del grup intel·lectualoide que inunda de deixalles alguns mitjans de comunicació (no tots) que emeten i es publiquen des de Madrid. Somnien encara amb "Una, Grande y Libre" i desqualifiquen qualsevol presència catalana a Madrid. Converteixen en dimonis tots els partits catalans, els acusen de fariseus, de lladres, d'intentar trencar la "gran pàtria espanyola". I la victòria del Barça ha estat una excusa més per alertar dels perills de la ruptura d'Espanya quan

arribi l'Estatut a Madrid o quan es comenci a negociar un nou sistema de finançament.

Però, sortosament, la ciutadania demostra ser més sàvia que aquests que els volen alligonar. Molts madrilenys van festejar la victòria blaugrana. Molts veïns van llençar bengales des dels balcons, mentre als principals carrers de la ciutat molts conductors pitaven, fent sonar l'himne del Barça. Fins i tot es van veure algunes banderes blaugranes per les finestres dels cotxes i crits de Visca el Barça davant de la Cibeles. Si bé no eren més de cent, un grup de simpatitzants -no tots catalans- van reunir-se al voltant de l'emblemàtic indret, on els madridistes acudeixen a celebrar les victòries del seu equip, per deixar anar la seva eufòria per la Lliga barcelonista.

La resposta dels madrilenys que van trobar-se amb la improvisada festa barcelonista va acabar sent d'allò més cívica: uns saludaven els congregats i expressaven la seva simpatia pels blaugranes, altres els felicitaven i pocs, molt pocs, deixaven anar algun que altre "mecagun..." La festa no es va allargar gaire, però sí va evidenciar que, més enllà de les profecies que alguns deixen anar per les ones, la major part de la ciutadania viu a peu de carrer i es comporta de forma molt més civilitzada que els que intenten manipular-los amb qualsevol excusa de mal pagador.

Montse Oliva

MEDI AMBIENT I FUTUR DEL MÓN RURAL

Els ramaders i pagesos de les comarques de l'Anoia, Bages, Segarra i Solsonès estan preocupats pel futur de l'agricultura i la ramaderia d'aquestes comarques i raons no els falten, ja que, amb mesures mediambientals com la recollida fantasma de cadàvers a les granges, passant pel tractament dels purins, la permissibilitat d'abocaments de fangs de depuradora o les mesures restrictives a l'agricultura anomenades "bones pràctiques agràries", dictades per gent que del medi rural només en saben la part teòrica, no es poden mirar amb gaire optimisme el futur ni tenen cap garantia de poder seguir fent la seva feina amb normalitat.

Si a tot això hi afegim la declaració de noves zones vulnerables, l'eixamplament de les zones ZEPA i que la portada d'aigua de la Llosa del Cavall no es farà fins al 2015, tenim un còctel verinós, mortal de necessitat, que pot suposar l'abandonament dels pocs romàntics que encara queden tenint cura del territori.

Aquesta seria, doncs, la conclusió: si es persisteix amb les mesures restrictives al desenvolupament de la ramaderia i s'apliquen les mal anomenades "bones

pràctiques agràries" a l'agricultura i, a més a més, no es dota d'aigua suficient aquesta zona, anirà baixant la producció ramadera i s'intentarà fer pujar la producció agrícola, sense aconseguir-ho, a base d'utilitzar més adob químic, amb la qual cosa hi haurà un increment dels nitrats a les aigües del subsòl.

Per tant, vindrà un moment en què la ramaderia no serà viable ni l'agricultura tampoc, senzillament perquè no serà capaç de produir ni el pinso per alimentar el bestiar, amb la qual cosa, si els "barcelonautes" volen menjar-se un bon pernil, hauran de portar els porcs a pasturar glans a la serra de Collserola.

Sincerament, les mesures mediambientals que puguin afectar l'agricultura i la ramaderia, no haurien de ser dictades pels tècnics fonamentalistes del Departament de Medi Ambient, i sí que aquestes haurien de ser ben informades i aplicades en consens amb la gent que viu del medi rural.

Baldomero Cargol Bové
("MERU" pels amics)

COMUNICAT D'INTO

Els components de la llista d'INTO que no vam formar part de l'equip de govern de l'Ajuntament de Torà hem seguit molt de prop el treball que, juntament amb els de CUP, han fet els nostres companys.

També hem seguit de prop les vicissituds que han hagut de passar certs membres de la nostra llista. Tant la primera cosa com la segona ha estat possible perquè els de l'equip de govern ens han tingut al corrent de tots els esdeveniments que se succeïen. La nostra opinió ha estat tinguda en compte sempre i en tot moment i això ens dóna la satisfacció de veure que allò que se'ns va dir a l'hora de formar la llista s'ha complert, com altres de les coses que formaven part del programa electoral. L'objectiu era treballar pel poble, defugint tota mena de publicitat i propaganda demagògica.

Això ens ha fet decidir donar a conèixer què pensem sobre els fets transcorreguts durant el temps, ben curt per cert, que han estat al davant de l'Ajuntament de Torà.

El fet que un membre del nostre equip hagi donat suport a la presentació, per part de l'oposició, d'una moció de censura, sense donar-nos cap explicació

ni un motiu clar, fa que ens en sentim molt decebuts.

La pèrdua, doncs, de l'alcaldia fa que no s'hagin pogut portar a terme tots els projectes començats pel nostre equip de govern, projectes prou importants que necessiten un termini més llarg de temps per tal que es puguin acabar.

Els sotassignants ens sentim orgullosos i satisfets de la tasca que han realitzat durant aquest període i, sobretot, de com s'ha dut a terme: amb seguretat, fermesa i sempre amb la veritat pel davant.

Per últim, volem agrair a tota la gent (toranesos o no) que va confiar en nosaltres i que ha donat suport als dos companys que han passat al capdavant d'aquests mesos i que nosaltres hem vist que, malgrat els entrebancs pels quals han passat, han continuat i continuaran la seva tasca amb el mateix entusiasme.

**Cèlia Gener, Ramona Lavaquiol,
Antoni Miramunt, M. Carme Escolà,
Noel Vilà, Elena Masanés
i Montserrat Bernaus.**

LES RESIDÈNCIES GERIÀTRIQUES

Vaig llegir un article en la vostra revista del mes de novembre que expressava una opinió personal sobre la vellesa i les residències. En qualitat de treballadora d'una residència geriàtrica, també m'agradaria donar la meua opinió conformada durant els quatre anys que porto fent aquesta feina i a partir de les vivències que he tingut en les diferents residències.

Se sent a dir (i jo no ho he vist mai) que a les residències hi ha gent abandonada, i n'hi deu haver, però també n'hi ha que se senten abandonats a casa i penso que això és encara pitjor. Si una cosa no hauríem de fer mai, és jutjar una família perquè ha dut el seu avi o àvia a una residència, ja que, pel que veig cada dia, és una decisió molt dura de prendre.

Els familiars normalment busquen el lloc més a prop del seu domicili per tal de poder visitar l'avi més sovint. També són molt exigents amb la nostra feina i es preocupen pel benestar del seu familiar, cosa molt correcta. També cal pensar que l'ingrés a una residència comporta una despesa considerable per a la família ja que les places concertades són poques; motiu de més a tenir en compte a l'hora de prendre aquesta decisió.

No cal dir que el millor entorn per a un avi és la

seua casa, on ha viscut sempre, però de vegades això no és possible perquè les cases no estan preparades estructuralment per tal de poder fer front a les necessitats que poden tenir, així com a les diferents patologies que es presenten a mesura que es fan grans. Aquestes són raons prou importants que fan que un avi o una àvia ingressi en una residència.

A més, avui en dia els geriàtrics compten amb uns bons serveis de treballadors socials, fisioterapeutes, animadores i terapeutes ocupacionals, a part del personal mèdic, d'infermeria, gerocultor i dels serveis de neteja, cuina i bugaderia.

Per acabar, vull dir que tot això no significa que defensi les residències per damunt de tot. Amb aquest escrit he volgut fer una mica d'advocat del diable, perquè no estic d'acord amb les crítiques aferrissades que es fan ni a les residències ni als familiars de la gent que hi ingressa. Hem de pensar que no tot és blanc o negre i que l'oferta de les residències s'ha de tenir en compte, sense menysprear-la perquè, a més, no sabem mai allò que ens trobarem.

M. Rosa Castellà (Sanaüja)

Telèfons d'interès

BIOSCA		
AJUNTAMENT	973 473 241	
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528	
ESCOLA	973 473 505	
PARRÒQUIA	973 473 082	

CALONGE		
AJUNTAMENT	938 690 409	
PARRÒQUIA	938 698 416	

CASTELLFOLLIT		
AJUNTAMENT	938 693 031	
ESCOLA	938 693 011	
PARRÒQUIA	973 524 039	

IVORRA		
AJUNTAMENT	973 524 036	
CONSULTORI MÈDIC	973 524 036	
ESCOLA	973 524 033	
PARRÒQUIA	973 524 039	

MASSOTERES		
AJUNTAMENT	973 551 426	
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226	
PARRÒQUIA	973 500 213	
TEL.PÚBLIC	973 550 439	

LA MOLSOA		
AJUNTAMENT	973 296 090	
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037	
PARRÒQUIA	973 524 039	

SANAÜJA		
AJUNTAMENT	973 476 008	
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066	
ESCOLA	973 476 136	
FARMÀCIA	973 476 109	
GRALLERS-DIABLES	973 476 163	
PARRÒQUIA	973 476 079	

TORÀ		
AJUNTAMENT	973 473 028	
BOMBERS	973 473 380	
	973 473 496	
CONSULTORI	973 473 333	
ESCOLA	973 473 204	
FARMÀCIA	973 473 220	
PARRÒQUIA	973 473 082	

JUNY

Dia 5	Trobada diocesana al Sant Dubte d' Ivorra amb motiu de l'Any de l'Eucaristia (18,00 h)
Dia 23	Revetlla de Sant Joan al Pla de Torà . Sopar i ball (22 h)
Dia 25	Revetlla de Sant Pere. Plaça del Vall de Torà (22 h)

JULIOL

Cada dia	Campionat de Futbol Sala a Torà : tots els dies del mes de juliol.
Dia 10	Benedicció de vehicles a Sanaüja (13 h) Sant Cristòfol. Benedicció de cotxes a Castellfollit (12 h)
Dia 17	Festa Major de Prades de la Molsosa. Festa de Sants Abdó i Senen
Dies 30-31	Festa Major de Biosca . Sant Abdó i Sant Senen

14è festival de Música Tradicional de Calaf

Dies 23-24-25 de juny de 2005

Són dues nits de música, de música tradicional, d'aquí i d'allà, que des dels escenaris instal·lats a la plaça dels Arbres i a la plaça Gran, ompliran de tradició, de música, de ball, d'ambient i de ritme, la vila de Calaf.

Un seguit d'actuacions i un variat repertori de música i veus que ens transporten en el temps i en l'espai.

Formacions musicals que ens arriben d'aprop i de lluny, que treballen la música tradicional, tant dels Països Catalans com de més enllà.

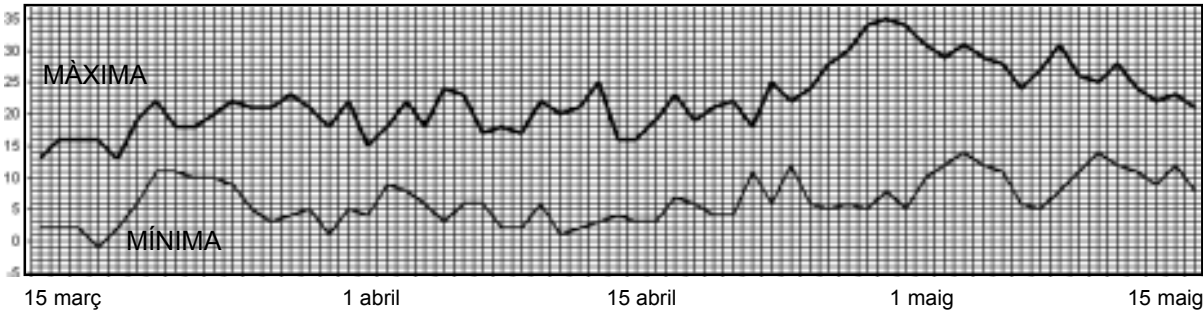
Calaf ja té un llarg bagatge en l'organització d'aquest festival i cada any és més celebrat. És ja una cita ineludible pels amants, practicants i lluitadors de la música més nostra, la música tradicional.

HORARIS ALSINA GRAELLS

HORARIS		Km.	ITINERARI	HORARIS	
06,45	17,00		ANDORRA	11,36	21,06
07,09	17,24	9	LA SEU D'URGELL	11,06	20,36
07,15	17,30		LA SEU D'URGELL	11,00	20,30
08,18	18,33	79	PONTS	09,57	19,27
08,28	18,43		PONTS	09,47	19,17
08,44	18,59	92	SANAÜJA	09,31	19,01
08,51	19,06	98	BIOSCA	09,24	18,54
08,56	19,11	102	TORÀ	09,19	18,49
09,02	19,17	107	CASTELLFOLLIT	09,13	18,43
09,14	19,29	117	CALAF	09,01	18,31
09,48	20,03	144	IGUALADA	08,27	17,57
10,45	21,00	212	BARCELONA	07,30	17,00

La temperatura de 15 a 15

PER FERMÍ MANTECA
DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

LES PLUGES

Dia 30 de març	4 litres
Dia 3 d'abril	4 litres
Dia 4 d'abril	2 litres
Dia 15 d'abril	1 litre
Dia 24 d'abril	1 litre
Dia 10 de maig	2 litres
Dia 12 de maig	8 litres
Dia 14 de maig	15 litres

Pel que fa a les temperatures, es pot apreciar en el gràfic l'evolució de les diferències entre les màximes i les mínimes que, a partir del mes de maig, s'han registrat i que són pròpies de l'estació primaveral.

En definitiva, un any meteorològic insòlit per la sequera. Diuen que fa més de seixanta anys que no se'n donava una de tan gran i tan perllongada. L'escassetat d'aigua en els pantans ja ha fet encendre els llums d'alarma i se n'anuncien restriccions en molts indrets.

Amb comptagotes

Després d'una tardor i un hivern extremadament secs, l'arribada de la primavera ha portat «quatre gotes mal comptades» de pluja, que sempre és benvinguda, encara que ja ha fet tard per a la recuperació de les collites. Com s'aprecia en les dades adjuntes, les quantitats d'aigua recollides són tan minses i tan poc habituals en primavera que hem de témer un estiu en què el perill d'incendis als boscos ens ha de fer molt prudents, si no volem perdre els pocs arbres que queden a les nostres contrades.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

FUSTERIA

BACARDIT

DE CALAF, S.L.

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -

PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF

Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

PER ANTÒNIA BALAGUER

A veure si sabeu anar pel món i trobeu 10 països d'origen dels immigrants que viuen a la vall del Llobregós.

G F E S C I O M N D R F V A D A D C E
P A S U S A D E N A O D E C U U S O R
A B B A L O V A Q I E N O B C A C R N
T A I F G O B U L L G V C E R S A R R
A I Ç A K R A N E M D E S A A O L A E
X I N E Ç U O L P U R N R R I C S M O
S E S C Q U F E T I N E C I N O S E X
C Q U N A I V T E S V Ç E N A F A N M
F A R G E N T I N A B U B N O F S V A
R I L F G I H E D U N E A C V E N B K
K D E S S D F A R I A L A I G L T U R
U E S I S E J L O E A A N T C M E L A
O S E L B E A S B E R F P E R A D G V
C K E N A G S O A N D E K T U L O A O
T E L A E D I A S E S S R A E X I R S
N O T N I X Ç O S P A N A S S D E I C
T A E Y S T I N A R A S O I L P O A U
A S G A R I N D A C O N F U N T E R Y
N I A P E R S O N A I N A M O R U I A

ACUDIT

- Saps com se'ls anomena als que contrauen un deute per a pagar-ne un altre?
- Com?
- Flautistes, perquè obren un forat per a tapar-ne un altre.

ENDEVINALLA

Dues germanetes,
l'una és ben traçuda,
l'altra és més pobreta
però sempre ajuda.

L'acudit del Pleixats

SOLUCIONS

ENDEVINALLA: Les mans
SOPA DE LLETRES: Argentina, Romania, Bulgària, Senegal, Veneçuela, Marroc, Cuba, Nigèria, Ucraïna, Croàcia.

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies. Avui publiquem un relat experiencial de dos pelegrins, després de fer el Camí de Santiago.

O CAMIÑO DE SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA

(El camí francès)

NEUS MOLINS I ROBERTO ALCALÀ

FOTO: JORDI QUEROL

Hi ha circumstàncies a la vida que et condueixen a detenir el procés quotidià i a buscar espais per a la reflexió. Aquest sentiment et pot portar per diferents camins a la recerca d'opcions. De sobte, per aparent casualitat et trobes amb notícies d'un "*Camiño especial*" i et preguntes: per què especial? Prens la decisió d'emprendre'l, tal vegada perquè també es diu que és el *camino del ser humano común*.

Comences els preparatius: informació, equip, trasllat, punt geogràfic d'inici, recomanacions... I dintre teu: alegria, emoció, ansietat, dubtes, preguntes sense resposta...

Al capvespre, ja ho tens tot a punt, amb tren, avió, autobús, qual-sevol mitjà que et condueixi al punt de sortida escollit.

A la matinada, ben aviat, l'emoció s'intensifica, motxilla a l'esquena i s'inicia el camí per descobrir.

Els primers instants et cobreixen d'eufòria; de sobte, et trobes *no Camiño*, altres fan el mateix, la connexió és immediata; mirades que es creuen, somriures compartits, salutacions amables: "*buen camino*", i tu dius: "*buen comienzo*".

El temps avança i vas sumant petjades observant l'entorn, els camps, els ramats, el bosc amb el

seus immensos roures i castanyers, els ocells en ple vol amb les ales ben obertes, el blau intens del cel i l'horitzó prometedor. Mentre camines, el teu interior et va llençant missatges que es repeteixen, es repeteixen.

A poc a poc, et comences a alliberar del teu passat recent, vas deixant enrera les sensacions més quotidianes per submergir-te en un present ben diferent i la fusió amb l'entorn es dona sense adonar-te'n. L'interior i l'exterior del teu ser, gradualment, van assumint una identitat diferent, el *peregrino* sorgeix sense saber d'on.

Al final de cada jornada, les

FOTO: MERCÉ VILARDOSA

connexions són naturals, et trobes mola gent com tu que també s'identifiquen amb la teva nova i temporal identitat. En aquestes trobades es parla de temes molt diversos; les distàncies recorregudes, el perquè d'estar aquí, els efectes del caminar, les ampolles, el dolor, les ferides, les anècdotes, els somnis inicials, els costums i tradicions, les llengües, l'amistat...

L'amistat, sembrada durant el camí, conjuntament amb la fraternitat i la solidaritat, sorgeixen sense fre, compartint-les amb els teus semblants. Aquest valor universal és una de les vivències que recuperes i que modifiquen la brillantor dels teus ulls, sentiments plens que et porten a la reflexió.

En aquells moments més adversos, descobreixes la presència

"d'àngels" que et motiven a seguir, tot i el dolor, el cansament i la tristesa per alguns moments.

En avaluar els avanços i observar la proximitat del final, vas reforçant la força de voluntat que et portarà fins a la meta prevista. Quan penses en les preguntes i interrogants del principi, somrius amb complicitat, ja has obtingut respostes, aquelles pedres que t'impedien caminar lliurement s'han quedat a la *Cruz de Hierro*.

Has pres algunes decisions sobre la teva vida anterior, traient els somnis guardats del bagul dels records, per tractar de convertir-te en un millor ésser humà i t'adones que el *Camino* t'ha proveït de les eines necessàries per fer-ho. És aquesta la màgia del *Camino*? Sincerament creiem que sí.

...I després:

T'has retrobat amb la màgia de la vida, amb l'alegria davant el misteri de la vida. Els canvis són palpables, la transformació és visible.

Sorgeix una pregunta: Com ho faré per no perdre aquesta essència d'amor recuperada?

Aquest és el teu nou repte. Aquesta és la teva veritat. Si la trobes, no la perdís. De sobte arribes a la meta: Santiago de Compostel·la? Fisterra? Depèn de tu. En arribar et sents ple i buit a la vegada. Què continua? Cap a on caminaré ara? Depèn de tu. Els dies passen i el repte és mantenir-te ple. Ho aconseguiràs? Depèn de tu. Depèn de tu. El Camí de la vida i de l'amor s'ha iniciat. Depèn de tu.

Neus Molins
(160 km recorreguts)
Roberto Alcalà
(861 km recorreguts)

FOTO: MERCÉ VILARDOSA

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR, S.C.P. - NIF. G-25362427

RACÓ DEL VALL

Cafè, Bar i Restaurant

NIF: 08685738-H
Plaça del Vall, 33 - 25750 TORÀ
Tel. 635 024 337

Si passeu pel Racó del Vall,
hi trobareu una variada carta d'entrepans,
calents i freds, tapes variades, plats
combinats, penades de peix, assortits ibèrics...
Tot a uns preus, una qualitat i un servei
que no trobareu en tota la comarca.
Gràcies per la vostra confiança

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

• COTXES • MOTOS • BICICLETES
• MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀPIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

Els pastissers del Llobregós

LA COCA DE PEBROT DE CAL MIRAMUNT DE TORÀ

Ingredients: pebrot i albergínia escalivats, botifarra i arengada. Per fer la massa: 1 kg de farina, 25 gr de sal, 700 cl d'aigua, 20 gr de llard, 10 gr de sucre i 10 gr de llevat.

Elaboració: amassar tots els ingredients fins a fer una pasta clara i elàstica. És recomanable una fermentació lenta de la massa. Quan hagi doblat el seu volum cal marcar-la perquè agafi forma. Estirem la massa i hi afegim pel damunt la botifarra crua i l'arengada. Posem la coca al forn ben fort. A mig cuire hi afegirem el bacó, el pebrot i albergínia. Un cop cuïta hi afegim oli d'oliva i ja es pot menjar.

Forners: Antoni i Josep Miramunt.

FOTOS: X. SUNYER

Telf. i Fax 973 473103 TORÀ
assegrau@agentes.winterthur.es
agentes.winterthur.es/d.grau

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax 973 473 512

Selecció bibliogràfica de la Biblioteca Municipal Sant Jordi de Torà

MONTSE GRAELLS

Jordi Sierra i Fabra. **A l'altra banda del mirall**. Barcelona. Empúries. 2003

La Maria té setze anys i estudia segon de batxillerat. Viu amb els seus pares i té una germana gran. En el present s'ha de centrar en els estudis, però el futur és incert perquè està plena de dubtes. L'única cosa que sap segur és que hi ha moltes preguntes que li ronden pel cap, sobretot davant del mirall, testimoni dels canvis del seu cos : ¿s'agrada ella mateixa?, ¿s'accepta tal com és?... La recerca de la identitat, les angoixes de l'adolescència, la força de la vida que li esclata i l'amor són una barrera sense final

L'escriptor ha escollit una protagonista adolescent que s'interroga sobre la seva veritat. Aquesta novel·la, guanyadora del premi *Ramon Muntaner 2003*, es basa en dos conceptes: aprendre a estimar i reforçar la pròpia identitat

José Tola, Eva Infiesta. **Atles bàsic d'ecologia**. Barcelona. Parramón. 2003

L'objectiu d'aquesta obra és proporcionar al lector, tant l'escolar com per a qui realitza una consulta esporàdica, un complet panorama de l'ecologia, la ciència que estudia la interacció dels animals i les plantes amb el medi on viuen. Es dona especial importància a l'ecologia pràctica i a la influència de l'home en el planeta.

La introducció tracta dels aspectes generals de l'ecologia, i s'acompanya d'un detallat índex de les matèries que hi podem trobar, cosa que dona més valor pràctic al llibre.

ACTIVITAT A LA BIBLIOTECA

El passat divendres 22 d'abril es va celebrar un acte literari a la biblioteca que, d'aquesta manera, s'afegia a la celebració de l'Any del Llibre i la Lectura 2005. Els convidats eren Antònia Balagué i Josep M. Santesmasses que, malgrat no ser professionals, es dediquen també a escriure.

A la biblioteca es va fer una narració de contes tradicionals a càrrec d'Antònia Balagué. "*Sabeu com en són les guineus, de llestes...*?" així començava aquesta narració sobre guineus i llops, per enllaçar amb la presentació del llibre de Josep M. Santesmasses, *Homes i Llops*. D'aquest llibre, publicat a darreries de l'any 2004, encara no se n'havia fet la presentació a Torà, d'on és originari l'autor.

Més de 40 persones, entre menuts i adults, van escoltar els contes de l'Antònia, que va acabar amb el "petit recital" de poemes antics de sant Jordi i l'explicació del Josep M. de com va sorgir la idea de fer un llibre, *Homes i Llops*, que narra les vivències dels habitants de la Segarra amb els llops quan encara n'hi havia.

En acabar, es va obsequiar amb un llibre de poesia als convidats. Els assistents van emplaçar-nos a fer un nou acte similar el proper sant Jordi.

L'acte va comptar amb la col·laboració de l'ajuntament de Torà.

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Cpells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3
25200 MOLLEBRUSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

•
Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUÍ
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

•
Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43500 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

CICLISME

MARXA CICLOTURISTA SEGARRA-SOLSONÈS

La Peña Ciclista de Cervera va aconseguir el passat 3 d'abril aplegar més de 200 corredors en la primera edició d'aquesta marxa cicloturista puntuable per al Circuit de Llarga Distància.

Bona part del traçat de 140 km va transcórrer pel Llobregós. Un recorregut força exigent per les poblacions de Cervera, Sant Guim de Freixenet, Calaf, Castellfollit, Torà, Ardèvol, Su, El Miracle, l'Hostal Nou, Biosca, Sanaüja, Ponts, Guissona i Cervera.

Una cinquantena de voluntaris, dues ambulàncies i quatre dotacions motoritzades de mossos d'esquadra van vetllar perquè durant la prova no hi hagués cap tipus d'incident.

Malgrat les dificultats que comporta l'organització d'una marxa d'aquestes característiques, la Peña Ciclista de Cervera vol consolidar-la dintre del calendari cicloturista lleidatà. *Xavier Sunyer.*

Arribada dels primers corredors a Torà

La marxa cicloturista passa per Biosca

Alarcon i Vilaseca, ciclistes del Llobregós

FOTOS: X. SUNYER

L'esforç en les pujades del Solsonès

DUES JOVES DE TORÀ TRIOMFEN A L'HOSTAL NOU

Elles mateixes ens n'expliquen l'experiència

Quan vam arribar a la sala de joc la primera reacció va ser de deixar-ho córrer; mai ens havíem presentat a un **campionat de botifarra**.

Comencem a jugar amb una parella de nois joves, ens pugen bones cartes i els guanyem. A continuació juguem contra els nostres amics, la Cèlia i el Josep, vigents campions del torneig que es juga a Torà per la Festa Major. Els guanyem i, sense patir-hi massa, anem passant ronda i ens plantem a la final. La juguem contra una parella que el dia abans havia guanyat el campionat de Lloret de Mar. Tan sols amb l'estil que tenien de remenar les cartes ens adonem que eren uns cracs. Però l'esperança no s'ha de perdre mai. La truita es gira, cantem botifarra a l'última partida i els liquidem. Campiones!

Ens vam endur dues copes i un pernil boníssim, però el més bonic de tot és que ens van dir que l'any que ve hi tornéssim.

Amb això t'adones que la sort s'ha de buscar, però no saps mai el moment en què t'arribarà.

Sílvia i Eva

FOTO: X. SUNYER

EL CENTRE EXCURSIONISTA DE LA SEGARRA AL LLOBREGÓS

FOTO: X. SUNYER

Aquesta primavera el Centre Excursionista de la Segarra va programar per als seus socis dues caminades pel terme de Torà. Així, el dia 17 d'abril van fer un recorregut per l'antic terme de Llanera, visitant el dolmen, el castell de Llanera i l'església de Sant Martí, mentre que el dia 22 de maig van visitar Sant Serni, Claret, Figuerola i Sant Miquel de Fontanet.

Aquestes caminades formen part d'una activitat programada per l'entitat cerverina consistent en recórrer a peu tot el límit comarcal de la Segarra.

Membres de l'APACT van guiar les dues excursions.

COTO DE CAÇA INTENSIVA
ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL
TORÀ

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

PLADUR

- * cornises
- * plafons
- * batacons i sostres desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. • 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 • Tel. Mòbil 617 283 849

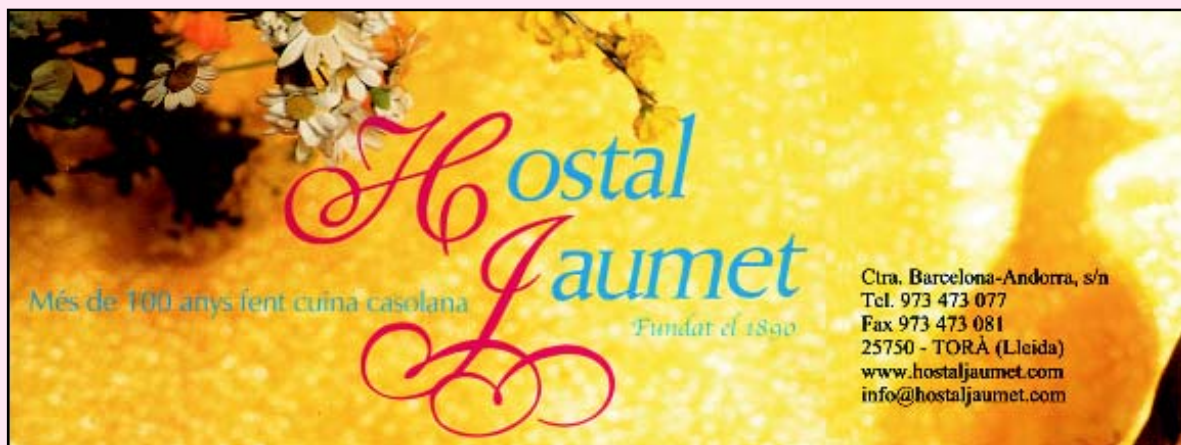
VILAMU SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÁPIDES,, MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA, PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

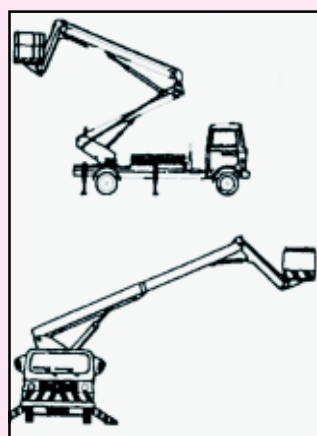

Més de 100 anys fent cuina casolana

Hostal Jaumet

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

Electroinstal·lacions

JOAN MASANÉS BERTRAN

ELECTRICITAT, FONTANERIA, CALEFACCIÓ
SERVEI I LLOGUER CAMIÓ AMB PLATAFORMA AÈRIA

Plaça del Vall, 34. 25750 Torà

TEL-FAX: 973473200 mòbil 670881610

TALLER TORANÈS

ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL
GRUA PERMANENT

Castrol

Taller TORANÈS

J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL
SERVEI DE GRUA PERMANENT
SERVEI DE TAXI
Ctra. Seu d'Urgell
25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909